به دەست بایەکی نامۆوە

محەممەد ئیسماعیل‌نەژاد
(م. ئاران)

١٣٩٧

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

سرشناسه: اسماعیل‌نژاد، محمّد ، ۱۳٦۰.
عنوان و نام پدیدآور: به دەست بایەکی نامۆوە / محەممەد ئیسماعیل‌نەژاد(م.ئاران).
مشخصات نشر: سقز: خانی ، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۱٤٦ ص.؛ ۲۱ × ۱۳ سم.
شابک: ۱-۲-۹۹۲۳۲- ٦۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
یادداشت: کردی.
موضوع: شعر کردی- قرن ١٤
موضوع: kurdish poetry-20th Century
رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ٤۷٦الف ۷٤۳س/ PIR۳۲۵٦
رده بندی دیویی: ۸فا۹/۲۱
شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۹۷۳۲۷

....

به دەست بایەکی نامۆوە
محەممەد ئیسماعیل‌نەژاد(م. ئاران)
بابەت: شێعر
ژمارەی چاپ: یەکەم
تیراژ: ۱۰۰۰دانە
شابەک: ۱-۲-۹۹۲۳۲-٦۲۲-۹۷۸
دەزگای چاپ: خانی
پەڕبەندی: ئومید موقەددەس
رووبەرگ: ئەسرین کاکی
ساڵی چاپ: ۱۳۹۷ی هەتاوی

....

سەقز، مەیدانی هەڵۆ، چاپەمەنی خانی، کتێبفرۆشی هونەر و ئەندیشە
پێوەندی: 00989187771585
www.kurdbook.ir

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١)

داخی دووریت سەوزە وەک باران لە نـاخی سـینەمـا
تـا ئـەبـەد دەرنـاچێ یـادت لـەم دڵـە غـەمگینـەمـا

جێی بەتاڵت تاهەتـا دیـارە لـەسـەر سـەفحـەی دڵـم
هەروەک ئاسمانی شەوێکی تار لەپڕ مـانگی نـەمـا

شینە داخت، حەسرەتت شینتر، نەبوونـت شـینترین!
گیان، کڵۆڵ و کۆڵـەواری ئـەم سـەرانسـەر شـینە مـا

سـەربزۆکـی نیونیگـا و زەردەخـەنـەی ئـارامی تـۆم
دڵبزۆکی مۆنج ئەدا ئـەمشـەو لـە ژێـی ئـەم ژینـەمـا

چاوبـەمۆڵـەق ڕاکشـاوم ڕوو لـە ڕێگـەی هاتنـت
سەر دەسووم لەم سەنگ و گۆڕیچە ڕەق و بەردینـەمـا

کەوتمە نێو زینـدانی زینـدێنی زەمانـە دوور لـە زیـن
بێ ڕوخت کێشرا کش و ماتی بەڕووی ئـەم دینـە مـا

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

کێوی بڕوا بوو وجوودی تۆ لە پێدەشتی ئەوین
کەی هەراسم بوو کە لافاو بێ بە لای بنچینەما؟

تەنگ و تاریک داگەڕاوە ئێستە هۆڵی چۆڵی ڕووح
تازە کوا هەستێک کە دەست بێنێ بە پەردەی سینەما؟

***

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢)

گشت دەر و دەروازەکان داخــراوە لــێم بــۆ کــوێ هــەڵــێم؟
پاک دەلاقە و ڕۆچنەکان بەسراوە لــێم بــۆ کــوێ هــەڵــێم؟

«خزمی خوێری و ئاشنای ئەحمەق»[1] ئەتۆشی دەرپەڕاند!
من لە داخ خەڵکێ کە دەورەی داوە لێم بۆ کــوێ هــەڵــێم؟

پێ‌نــەزان و خۆنــەنــاس و ناوبــەتــاڵ و دڵبــەکــین
زەنگــی زوڕنــا و نایــەیــە زڕیــاوە لــێم بــۆ کــوێ هــەڵــێم؟

هــەڵــدەهــاتم لــەم هــەوێڵــە گــەر هومێــدێکم هــەبــا
هەست‌ونەست و هزر و هۆش تاراوە لێم بۆ کوێ هەڵــێم؟

«تاکوو هەمبێ هێـز و هـەتـوان و بڕسـت و بیـر و هـۆش
دێم و دێم ...»[2] باوی نەماوە! من دەڵێم بۆ کــوێ هــەڵــێم؟

ئاســـمانێکی پـــەنـــای نـــاهێمنی باڵنـــدە بـــوو
ئێستە سەرپاکی بە پووش گیــراوە لــێم بــۆ کــوێ هــەڵــێم؟

---

1. ئاماژەیە بۆ دێڕەشێعرێکی مامۆستا هێمن
2. ئاماژەیە بۆ دێڕەشێعرێکی مامۆستا هێمن

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

وەک شەپۆل تەنیا کەنارم شک دەبرد بۆ سانەوە
شانی کەڤرینی وەها کوتراوە لێم بۆ کوێ هەڵێم؟

خۆم خزاندە توولەزێک دوور بم لە چاوی ناحەزان
قوفڵ و میلە و قوژبنیش بێزراوە لێم بۆ کوێ هەڵێم؟

چەشنی خنکاو دەس لە هەرچی وشکەپووشە گیر دەکەم
لەونی ئازادی تەواو گۆڕاوە لێم بۆ کوێ هەڵێم؟

خۆ بە هەرچی ڕۆچنە و درز و کەلێنێکدا دەدەم
ژین شەوارەی کردووم، خەفتاوە لێم بۆ کوێ هەڵێم؟

تا هەرێمی خۆشی منداڵی بە شوێن شێعرا دەچووم
دێڕ و پیت و لاپەڕەش تۆراوە لێم بۆ کوێ هەڵێم؟

من کە شوێنپێی ڕۆژگاری خۆم بە نووسین ڕەش دەکرد
دەفتەر و دەست و قەڵەم ترساوە لێم بۆ کوێ هەڵێم؟

ڕادەکا لەم چۆڵەوارە ئەو کەسەی خۆی خۆش دەوێت
ڕۆحی ڕۆیین وەک بڵێی دزراوە لێم بۆ کوێ هەڵێم؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣)

بڵێـــی دوبـــارە نـــەبینێتـــەوە لکـــی تـــەمـــەنـــم
حـــەزی چرۆیـــەكـــی تـــازە دڵـــی پـــێ ڕابـــژەنـــم؟

بڵێـــی خـــەوێكـــی خودایـــی دڵـــم نـــەباتـــەوە تـــا
لە تەشقی ئەشق و ژیان باڵ بگـرم و پـێ بكـەنـم؟

بڵێـــی دوبـــارە لـــە خـــاكی ڕەشـــی غـــەریبیـــدا
بە خەونی سەوزی ئەتۆوە شـەوێكـی ڕانـەچـەنـم؟

بڵێـی نـەبینمـەوە دیسـان ئـەوینـی تـۆ ڕۆژێـك
هەتـا بدۆزمـەوە خـۆم و تـەمـەنمـی پـێ بتـەنـم؟

بڵێی هەڵمنـەگـرێ بـای خـەیـاڵ و نـەچمـەوە تـا
ئەوێ دەمێ كە ئەشق هات و گۆڕیی بەرگی تەنـم؟

بڵێـی نیگایـەكـی پڕپـڕ لـە میهـرەبـانیی و سـۆز
دەمـێ نـەبێتـەوە میـوانی گیـانی پـڕ وەزەنـم؟

كتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بڵێــی دوبــاره نــەنیشــێتەوە مــەلــی زەردەی
لەسەر گەڵای تەڕی دیدە و تـەلـی دڵـی ڕەبـەنم؟

بڵێــی نـەبیســمەوە هـۆرەی گـەشـێنەری دەنگـی
یـەکـەم وشـەی نـەڕەوێنێتـەوە تـەمـی زەمـەنـم؟

بڵێــی دوبــاره نــەنووســێتەوە هــەمــوو ڕووحــم
لەسەر تەوێڵی مەرگ، ژین نەهێڵـێ هـەڵبکـەنـم؟

بڵێــی هــەتــاکوو چ وێرانــەیــەک ببــا ڕووحــم؟
لـە کێهـە بـەنـدەری تاریـک فڕێـی بـدا بـەدەنم؟

بڵێــی دڵــم بــە بــرین ڕابهێنــێ تــاوەکــوو کــوێ؟
بە خەنجەری چ خـەیاڵێـک بکێڵـێ زەردەخـەنـم؟

بڵێــی دوبــاره «پــەشــێو»م نــەکاتــەوە بســکی
لەنێو شـەتـاوی قژیـدا نـەشـۆرێ بـەرجـەوەنـم؟

بڵێــی لــە بــاوەشــی بگــرم کــەنیشــکی ئــازادی
بـە ئـاوەدانـی ببینـم بـەهـەشـتەکـەی وەتـەنـم؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤)

من لە ئاسمانی ئەوین هـەور و هـەسـاوم گـەرەکـە
بـەقـەرا ڕۆچنـەیـەک تیشـکی هـەتـاوم گـەرەکـە

لـە بـەشـی خـۆم پترم نـاوێ هـەتـا لێـرە دەژیـم
چەن چپە و ماچ و بزە و سـیلەیـی چـاوم گـەرەکـە

من لە شـارێک کـە تـژی ڕەنـگ و بـەرامـە و بۆنـە
لێوی ئاڵ و مەمی کـاڵ و کـەزیـی خـاوم گـەرەکـە

لە زەمانەی شەل و شـێواو چـەمـەڕای هـیچ ناکـەم
لە ژیان مشـتێ هـەوا و چـەن چڵـەتـاوم گـەرەکـە

غەمی خۆم و غەمی ئەو خەڵکە بەتـەنیـایی دەخـۆم
بەسە تانـەم مـەدە لـێ گـەر چکـێ ئـاوم گـەرەکـە

لەسەر ئەو جادە هەموو جۆر کەسـی لـێ ڕادەبـرێ
دەمێ نووچدان و وچـان، سـانەوە، کـاوم گـەرەکـە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بـۆ چمـە نـاوی زل و شـاری بـەتـاڵ و وێـران؟
گوندی پڕ خێر و بە بێـر، مێـرگ و بـەراوم گـەرەکـە

مافی خۆمم دەوێ ڕازی بـەوە نـیم حـەق بخـورێ
بـۆ وڵات و گـەلـی خـۆم ئاشـتی تـەواوم گـەرەکـە

نامەوێ کـەس بـەبـێ نـانی شـەوێ بینێتـەوە سـەر
بۆ هەموو خەڵکی جەهان هێمنی هـەناوم گـەرەکـە

بۆچی لێم توندی دەکا شەپکە و پەت من کە دەڵێم
بـە زمـان و بـە قـەڵـەم: مـافی خـوراوم گـەرەکـە

چ دەبێ گـەر ئـەمنیش خـاوەنی خـاکی خـۆم بـم
کەعبـە کـەچ نـابێ بڵـێم کـوردم و نـاوم گەرەکـە!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥)

شەو و ڕۆژ لێرە گڵی گۆڕەکەمم داوەتەوە
تا بزانی نییە چارەم: سەری خۆم ناوەتەوە!

خەبەرت لێم نییە تۆ بۆیە وەها بێخەبەرم
شوێنم هەڵبگرە هەتا سێبەرەکەم ماوەتەوە

لێرە نی تاکوو بزانی بە هەنسکی سڕەوە
دەفتەری بیرەوەری و تاسەتم هەڵداوەتەوە

هەموو سیروانی سروشکم لە دووا ناردی بەڵام
چەمی وشکم ئەوە زەریای خەمی تێ زاوەتەوە

ناگرم تازە لە گوێ قەول و قسەی ڕاستی ئەتۆ
قەدی ئەلفم وەکوو دال ئێستە کە چەوتاوەتەوە

لێرە نی تاکوو بزانی چ دەچێژێ دڵەکەم
لەبەر ئەو بارەشی مەرگە چەنێ چەوساوەتەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

لێــرە نــی تــاکوو ببینــی هــەمــوو شــەو تــەنهــاییم
چەن کـەڕەت پـڕ بـە گـەرووی مـەرگـەوە هێنـاوەتـەوە

هــیچ دەزانــی کــە لــەنــاو گێـژەوی ئــازار و نــەهــات
ڕووحی تینووم هەمـوو شـەو بـێ پشـوو خنکـاوەتـەوە

چ دەزانــی کــە گلــۆر بوونــەوە واتــای چییــە تــۆ؟
ئەم سەرەم مـن لـە مـەرگ چـەن سـەرێ گێـڕاوەتـەوە؟

چوومە لای دوکتور و پێم گوت کە دڵم دێشێ جەنـاب
کەسنەنـاس کـۆڵێ حـەب و شـەربـەتـی پێچـاوەتـەوە

ئــەوە ئێســتاکە لــەگــەڵ قشــقەڕەکانــا دەقــڕم
تـا هـەڵـۆم دیـوە لـەسـەر ماکـەرێ سـووڕاوەتـەوە

جــوانترین دیمــەنــە لام زەردەخــەنــەی زامــی زەمــان
ڕوو بــە نــاخی دڵــەکــەم کــاتێ بریســکاوەتــەوە

هــەر دەڵێــی قــەت لــە ژیــانم بــزە میــوان نــەبــووە
لــەوەتــا لێــوی دڵــم بــەم غــەمــە دووڕاوەتــەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بــە هــەزار بــەردی جــەفــا، مــاڵی وەفــام پێکــەوە نــا
بــۆ هــەزار و یــەکــەمــین جــار ئــەوە ڕووخــاوەتــەوە

وەرە بیخوێنــەوە هــەڵبــەستی تــەڕ و تــازەی ئــەویــن
دێــڕ بــە دێــڕی کــە بــە خــوێنی دڵــە نووســراوەتــەوە

(٦)

پـەری! دەمێکـەیـە بـۆ ئـەشـقی تـۆ کـەژاوەیـە دڵ
دەمێکەیە چەمەڕای تیشـکی ئـەم دوو چـاوەیـە دڵ

پـەشـێو و بێکـەسـی هـەڵبـەسـتی دووری بـاڵاتم
بە خۆری ڕوومەتـی تـۆ هـێمن و حـەساوەیـە دڵ

کە لا نەدەی لە ڕوو بسکی ڕەش و درێژی بـەخـەم
هـەوارەکـۆنێ چ خـاڵی، کـپ و کـەلاوەیـە دڵ

دەمێکـــی دیکـــە ببیـــنم گزنگـــی ڕوخســـارت
هـەتـا هـەتایـە هـەتیـوێکی ئـەم هـەتـاوەیـە دڵ

ئـــەوە مـــنم پـــەری! شـــێتی نـــەدیتنـــی چـــاوت
ئەوینی تۆم گەرەکـە و مـەستی ئـەم شـەراوەیـە دڵ

لـە قـوڵکی کـوڵمی ئـەتۆدایـە ون بـووە بیـرم
لـە بیـری بـەرزی ئـەتۆیـە کـەوا شـەکـاوەیـە دڵ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دەروونم ئـەوا دەگرێـت و دەسـووتێ مـاوەیـەکـە
کولۆشـی وشـکی بـن ئـەم ئـاگرە کـراوەیـە دڵ

پەری! دەزانی ئەوین گـەر نـەبێ منیش مـردووم؟
لە خۆشەویستی ئەتـۆ گوڵشـەنی گـەشـاوەیـە دڵ!

پـەری دەزانـی چ بێوێنـەیـە بـە تـۆوە ژیـان؟
بـە تـۆوە چـەن مـەزن و بێـوەی و کـراوەیـە دڵ؟

ئـەویـن ئـەگـەر سـەرەتێک هـەڵنـەکاتـەوە گیـانم
وەکـوو گلۆقـەبـەنێکـی گرێـدراوەیـە دڵ

وەرەوە تـاکوو لـە کـورتی نـەداوە شـێعری زەمـەن
بـە ئـەشـقەوە غـەزەلێکـی تـەڕ و بـڕاوەیـە دڵ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧)

وەرەوە تا وەڕەزی دەرچێ بە تۆ گیانی غەزەل
بەسەرم کاتەوە دیسانەکە بارانی غەزەل

دەفتەری بیرەوەریم خاڵییە وا ماوەیەکە
دەمودەستێ دڵ و هەستم بەرە بۆ ژوانی غەزەل

پێ بە مانگ ئەو ژنە ئاشقەم کە بە تاسەی تۆیە
وەرە تا گشت ڕەگی ژین تێی بگەڕێ ژانی غەزەل

ماڵی دڵتەنگی و تەنیایی بەجێ بێڵە کەسم
ڕوو لە شاری دڵەکەم کە و ببە میوانی غەزەل

پەنجەرە، ڕووح و ڕەفەش هەستی لەسەر هەستن هەموو
گوڵی تۆ تا بگەشێنێتەوە گوڵدانی غەزەل

بە بڵێسەی گڕی دڵداری دەروون دانەییسێ
سەری هەڵناگرێ بەم ئەسرەوە سیروانی غەزەل

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

لـه غـەمـی تـۆوەیـە گـەر خـاوەنـی مـوڵکی خۆشیم
خـۆری ئازادییـە بـۆم هـەڵـدێ لـە زینـدانی غـەزەل

شـیری شـێعری بـە منـاڵی کـە مژیـوە دەمـی مـن
حـوکمی بـۆ بـدرێ دەبـوو دایـە بـە تـاوانی غـەزەل

چارەنووسـی گـەلـی ئێمـەش کـە بـەدەس خـۆی بوایـە
بە هەواری حـەزی خـۆی گـەیشـتبوو کـاروانی غـەزەل

لـەوەتـا هـات و نـەهاتـە سـەفـەری سـەوزی گـەڵا
ترسـی ڕێـی نیشـتووە لـێ کۆڵبـەری زسـتانی غـەزەل

هــەوی دڵ نایــەتــەوە تــا نــەیــەوە نێــو ژیــنم
هـەمـە هیـوا دەمـێ تـۆ بێیـەوە هـەیـوانی غـەزەل

تـا گـەرم بێتـەوە دەسـت و دڵـی هـەسـتی بـەسـتووی
گیـانی ئـارانی، وشـە، کـردوە بـە قوربـانی غـەزەل

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(۸)

لـەنـاو کـالانی شـەرمـا شـیری ئـەبـرۆ هـەڵبکێشـە
دڵـم! ڕووحـم، هـەتـا لێـوی بـەپشـکۆ هـەڵبکێشـە

نەخۆشێکی گرانبـارم هـەمـوو گیـانم شـەوێـک تـۆ
لە دەریاچەی فرۆ و هـەنگـوین و لیمـۆ هـەڵبکێشـە

وەرە و قەندی دوو لێوت تەڕ کە بەو چایەی دەمی من
بڵـێ کـەمتـر هـەنسـک و ئـاهی پڕسـۆ هـەڵبکێشـە

لەسەر مەمکی چەپـی خـۆت دابنـێ دەسـتی بـزۆزم
بـژاری ڕۆژگـارم سـا بڵـێ بـۆ هـەڵبکێشـە

لـە ئـامێزت وەرێنـە بـاوەشـی دەرد و پـەژارەم
هەتا میعراجی جوانی، گیان بە پـەرجـۆ هـەڵبکێشـە

بلاوێنـە بـە پرچـی تـەڕ دڵـەی شـێت و پـەشـێوم
پشووم هەر شەو لە بۆی ڕەیحان و شەوبۆ هەڵبکێشـە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەبێ تۆ بزر و ناپەیدایە لووتکەی ئەو ژیانە
وەرە و هەستم لە ماچێکی دەم ئاسۆ هەڵبکێشە

دەترسم ئاخری ڕووحم لە بێتۆیی بخنکێ
لە گێژاوی ئەویندا گیانی نغرۆ هەڵبکێشە

لە دووری خۆت ئەگەر ویستت بە حاڵی من بزانی
بەسەر کرداری بوونا دوو خەتی تێکەڵ بکێشە

بە تاڵانت کە برد سەرجەم چرۆی وەرزی بەهارم
لەسەر سەفحەی ژیان وێنەی گەڵای زەردەڵ بکێشە

جگەر ئاگر و جغارەی یادی تۆم هەروا لە سەر دەم
سییەی قورسم! بەجێی تینی پشووی، دووکەڵ بکێشە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٩)

خۆزگە ئەو ڕۆژە کە دەمدی لەگەڵی پێ نەکەنیبام
لە یەکەم چرکەوە دڵتەنگی دڵی ڕێک نەگوشیبام

خۆزگە هەروا هەموو خۆمم نەدەنا مشتی ئەوینی
کە لەبەر پێی دڵی بەردی نەوەها نزم و نەوی بام

خوزگە ئەو ڕۆژە خودا سانی گیانی دەمێ ڕانا
بەهەوای ئەم خەت و خاڵ و قەد و شێوەی نەشنیبام

خۆزگە جارجارێ بە نابێ و نییە دەدوام دەگەڵیدا
تاوەکوو ئێستە لەبۆ «ئا»یەکی ئاوا نەفڕیبام

تەمەنم هێندە بەخۆڕایی هەتا تێ نەپەڕیبا
لە هەموو قوژبن و قۆناغی ئەشق تێ فکریبام

خۆزگە ڕۆژێ ئەمنیش هەروەکوو خەڵکانی حەساوە
بە زمانی حەزی خۆم لەم بەری دنیایە گەییبام

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

چ دەبـوو گـەر ئـەمنـیش گۆشـەیـەکـی ئـەم بـەرە بگـرم
پـەڕی باویلکـەم و عـەسـرێکە بـەڵام هاوسـەفـەری بـام

چ دەبـوو وەنـدە «پـەشـێو»ی نـەبـێ پرچـی تـەڕی شـێعرم
وەکوو «بێکەس» ئەمنیش گیان و دڵ و گشت کەسی وی بام

کـە هـەڵـۆی ئـەم دەر و نـاوەم گـەڕ و بێکـەڵکـە دەدیـتن
وەکــوو قــاڵاوێ دەبــوو لــەم زەل و زۆنگانــە قڕیبــام

کــە تــەبــا و هێنــدە ڕەبــان زام و دەبــان پێکــەوە لێــرە
لـەسـەر ئـەم خوێنـە ڕژاوە نـەدەبـوو وەنـدە شـەقـی بـام

دۆست و دوژمن کـە بـە هـیچ بـارێ لـەبـۆم هـەڵنـەوەژێـرا
خۆزگــە زۆر حیــز و ســەڵامەت لــە ژیــان داســەکنیبــام

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(۱۰)

پەنام داتێ ئەگەر ساتێ پەرەنگی گوارەکەی تۆ
لە گوێ دەگرم بە گیان و دڵ هەموو گوفتارەکەی تۆ

تەنافی گەردنت تا هەڵبخەی ئاوا بە ڕووتی
خەیاڵم هەڵدەواسم هەر لەپای سێدارەکەی تۆ

بنۆشی تا بە گیانت جارێ ئەو چایەی دەمی من
دڵم دەتوێتەوە بۆ قەندی شێوەزارەکەی تۆ

لەسەر شیلەی ئەوینت تا بنیشێ مێشی شێعرم
دەترسم هەڵفڕێ زوو هەستە بێ ئازارەکەی تۆ

کە بەژنی خۆش تراشیوت دەبینم ڕادەمێنم
وەکوو مێوم لەبەر تەرزە بە لەنجەولارەکەی تۆ

لە شانم دادەمێنم شانە بێنێ بێنی خۆشت
نەماون ماوەکانم بۆ دەمی دیدارەکەی تۆ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

که خۆتــت پــێ نوانــد ئاوێنــە، وێنــەی تــازە ناســی
گـــوڵانیش داوەرینـــە دامـــەنـــە چینـــدارەکـــەی تـــۆ

سەری هەڵداوە تا گۆی مەڕمەڕین لەو بن کراسەت
سەری هەڵنایە سەرواشم لە ئاست شاکارەکەی تـۆ

بە ڕەنگی ئاڵ مەڕەنگێنە دوو لێوی تەڕ کـە ڕووحــم
بە ڕۆژی ڕوون نەچێ بۆ ماچی جاروبـارەکـەی تـۆ

لە دەوری گەردنت ئەڵقەی کە دا ڕەشماری پرچـت
گــوتم ناگـا ئیتـر دەسـتم بـە بـاڵای دارەکـەی تـۆ

بە بەرگی تەنگ حەریری سـێوەڕەی لـەش داپۆشـە
کــە عــەیبــی دابشــارێ شــاعیرە بێعــارەکـەی تـۆ

سەری کوڵمەت بسووتێنێ هەموو هەستی سـەراپـا
لە مەرجی گیان بە موو گەر لابـدا دڵـدارەکـەی تـۆ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١١)

دڵتەنگم و دڵ داوەتی ئەم شینە دەگێڕێ
تەنیام و پشوو گۆنگەڵی ئەم ژینە دەگێڕێ

بەینێکە قسە بەینی نییە بێ بە دەممدا
بێدەنگییە ئەم سۆزی دەم و بینە دەگێڕێ

دڵ مەیلی قسە و دواندنی ئێستاکە نەماوە
بێزارییە ئەم زارییە سەنگینە دەگێڕێ

دنیا بگەڕێی وەک منی دڵتەنگ نییە تێدا
ئاهی منە ئەم ئاشە لەمێژینە دەگێڕێ

دەردت کە بزانن ئەوی ئاواڵی بە نێوە
بەزمی شەوێ بەم گێژەوی ئەسرینە دەگێڕێ

شەو هێندە غەم و حەسرەتی بێتۆیی دەکێشم
ڕۆژ چاوی لەدوای ئەم دڵە بێ تینە دەگێڕێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

گەر هاتەوە ئەمجارە بڵێن پێی: ئەرێ! دۆڕام
لەم دامەیە ئەم داشە بە دۆمینە دەگێڕێ

هێندە وەڕەزی کردووە ئەم زامە زگارە
گیانی لەسەر ئەم ڕووپەڕی نووسینە دەگێڕێ

بەم تەپڵی دڵ و تاری دەروون و دەفی ڕووحە
وەک شایەرێ ئەم شاییە پڕ شینە دەگێڕێ

وا تێکچووە لێی هەست و خەیاڵی غەزەلی مەیل
دەستی لە بەرۆک و مەم و ناوسینە دەگێڕێ

بەم دووکەڵی بسکی بە خەم و چینە، دڵی وێڵ
بێ سووچ و خەتا هەرچی خەتا و چینە دەگێڕێ

هەرچەند لە کزی داوە چرای شێعری ئەوینی
هەر دێت و دەچێ قەڵسە لە ئەم ژینە دەگێڕێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١٢)

تۆ بێژی خودا! ئەو خەبەرەم کەنگێ بگاتێ؟
ئەو نووچە نوێیەم چ کەسێک بێژی بداتێ؟

عومرێکە لەبۆ بیستنی وا چاوەنوارم
عومرێک؛ ئەوە یانی هەموو کات و دەم و ساتێ!

کوانێ؟ تەتەرێ، پەیکێ، پەیامهێنێ کە بێت و
بۆ گیانی بە هیوا و چەمەرا بێنێ خەڵاتێ

دەربایسی وەی نیم کە هەواڵێکی چلۆنە
دەربایسی وەم زۆر لەسەرەخۆ و بە سوباتێ ↓ □

ڕۆژێ، شەوێ، وەختێ، چ درەنگ بێت و چ زوو بێت
لەم چۆڵە هەوارە خەبەرێکم پێ بگاتێ

دەردێکی گەلێک تاڵ و گرانە کە نەبیستی
ئیتر قسەیەک، باس و هەواڵێ ،خەبەراتێ

چەن ئەستەمە ژین یەکسەرە شێوازی نەگۆڕێ
ئەمڕۆ وەکوو دوێنێ بێ سبەی وەک هەموو کاتێ!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١٣)

مزگێنیییێکـــی تــازە و وەرزێکـــی ســـەوز لـــە گیانـــدا
لێکدانـــەوەی خـــەوێـک و مـــاچێکی تـــەڕ لـــە ژوانـــدا

دیـــداری دوو هـــەســـێڵ و ڕووتبوونـــەی ئـــەوینێــک
ئـــەنگـــووتنی خـــەیاڵـــت لـــە تیشکی بـــەربـــەیانـــدا

مزگێنیییێکـــی خـــۆش و تـــەقڵـــە و جلیتـــی ســـواران
تـــەوقـــەی شـــەڕاب و شـــێعرە لـــە ڕووپـــەڕی ژیانـــدا

دەســـگرتنی دوو پیاڵـــە و هـــاڵاوی بـــەیـــت و بـــاوان
دانیشـــتنێکی ســـادە و لـــە ســـووچی هـــەورەبانـــدا

وچـــانی ڕۆژژمێـــر و لکانـــەوەی گـــەڵاکـــان
مانشـــێتی بێگوزارشـــت لـــە ماڵپـــەڕی زەمانـــدا

گـــەڕانـــەوەی دڵۆپـــە بـــۆ بـــاوەشـــی زریبـــار
گیرســـانی حـــەوزەگـــەورە لـــە کۆشـــی ئاســـماندا

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پیاسـەڕێـی شـەقـام و خولانـەوەی دوو قـۆڵی

ئـامێز و هـەڵگلـۆڤین لـە خـەڵـوەتـی شـەوانـدا

.

.

.

دەتلامـەوە بـە یـادت بـەم خـەون و بـەم خـەیاڵـە

لەپڕ زرەی پەیامێـک، خـەون و خـەوی بـە ... انـدا!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١٤)

لــەبــەر دەلاقــەكــە دانیشــتبوو بــە خــەمگینــی
نیگــای دەدزیــەوە تــا كــەس نــەبینــیّ ئــەسرینی

لە پشتی پـەنجـەرەیـەک مانـەوە هـەتـاکوو ئـەبـەد
هەمیشە بەرجـەوەنێـک بێـت و یـەک جیهـانبینی!

ژیـانی وا چ دووپاتـە و گرانـە، چـەنـدە بـەتـاڵ!
ئــەوەی گــەرەكتــە تــەواو دڵنیــا بــی نــاییبینی!

وەکوو قەتاریّ کە مەحکوومە هـەر بـە یـەک ڕێگـا
چ ســارد و بــیّ بــرەو و خۆڵــەمێشــییە ژینــی!

"دەڕۆم بــەیانییــەک و ناگــەڕێمــەوە ئیتــر"
وەهای بە خۆی گوت و هەستا لە پشتی پـەرژینـی

پرێسکەیێکی لە خەون و خـەیـاڵی سـوور و سـپی
بە توندی بـەسـت و تـەیـار تـاکوو کـاتی ڕۆیینـی!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

***

لــه بــەربــەیانییــەکــی ڕوون و ســاردی زســتاندا

تفــەنــگ بــە شــانەوە بازێــک فــڕی بــە ئاســماندا

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١٥)

ئـەو پیـرم و ئـەو شـێخم و ئـەو ڕێبـەری ڕووحـم
ئەو خۆرم و ئەو خـەونـم و ئـەو سـێبەری ڕووحـم

من بێکـەس و دڵتـەنـگ و غـەریبێکـی بـەتـەنیا و
ئـەو یـاری وەفـادار و کـەس و دڵبـەری ڕووحـم

من سووکەپـەڕێکـی وەڕەز و پـەسـتی لـەبـەر بـا و
ئەو بـاڵ و پـەڕ و هێـز و وزەی کێشـەری ڕووحـم

مـن وردەمـەلێکـی پـەڕەوازەی حـەپـەسـاو و
ئـەو دانـە و هێلانـە و هیـوادەری ڕووحـم

ئەی ئەشق و ئـەویندارى کـە بـارانی هـەمیشـەی!
تۆی وەرزی نوێی ڕۆشنی دەشت و دەری ڕووحـم

جـارێکی دی پـێم جیلـوەیـەکـی جـوان بنوێنـە
جـوانیی ببـڕێ تـا بـە جیهـان و بـەری ڕووحـم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

هەرچەندە نـەهـاتیم بـوو بـەسـەرهـاتی نـەهاتـت
هاتوومـــەوە دیســـانەکـــە تـــا بـــەردەری ڕووحـــم

هــیچ ئـاوەز و هــزرین و شــەپـۆلێکی فکــر، بێـت
ناتوانیٚ کـە بشـکێنیٚ هـەمـوو لـەمپـەری ڕووحـم

ئەمـنم دەمـیٚ میـوانی کـوڵی هـەسـتی بـە ودمـت
تۆی شاعیرەکـەی بـیٚقـەڵـەم و دەفتـەری ڕووحـم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١٦)

"بۆ دەستەکانت کە مەبەستی تازەمن"

تا بە دەستی تۆ نـەگـا میـوەی تـەڕی هـەڵبـەسـتەکـەم
کوا لە ژیندا شین دەبـێ ویشـکەنـەمـامی دەسـتەکـەم

وەک بیانووی گـەرم و تـازەن دەسـتی نـەرم و ناسـکت
دەیگرم هەردەم هەتاکوو گیان بە تۆ پەیوەسـت ئـەکـەم

پێوە بووم هێند تەڕ بە دەستی پڕ لە ئـەشـق و سـۆزتەوە
لێ/وە بووم هاکا لەپڕ وەک سێوەسوورەی هـەسـتەکـەم

پردی دەستت هـەڵـدەبـەسـتێ بـۆم سـروودی ژینـەوە
تـاوەکـوو گرتوومـە، گرتوویـە دڵـە بـەدمـەسـتەکـەم

چەشنی دوو جادەی بەپـێچن وا لـە کوێسـتانی ژیـان
یا لە دەشـتی بیـر و بـاوەڕدا چـەمـی هـەڵوێسـتەکـەم

دێـن و ڕادەبـرن وەکـوو ڕووبـار لـە هـەر دوو لا مـەوە
پێک دەهێنن پردی بوون و باوەشێک بـۆ جـەسـتەکـەم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دوو قـەسـیدەن دەسـتەکانـت بـۆ غـەزەلبـارانی ڕووح
یا نە سەروای سەر بە ئاسـمانی سـروود و بـەسـتەکـەم

سێبەری فێنکی درەختن بۆ پشـووی هـەسـتی دەروون
یـا نـە تینوتـاوی هـاڵاوی شـەڕابـە خـەسـتەکـەم

دوو ئـەویـنـدارن لـەنـاو بـەیتێکـی کوردانـەی بـەچێـژ
یا نـە پیـت و حـەرفـی دانـەبـڕاوی نێـو شاڕسـتەکـەم

دەسـتی تـۆ دەگـرم هـەتـاکوو ژیـن درێـژە پـێ بـدەم
هەرچی دەردە ئەی خودا دووربێت و یا لەو دەستە، کـەم!

(١٧)

شەو بێت و ئەتۆ بی و دڵەکەی شێتی شەڕابم
پێم خۆش نییە تا ڕۆژی حەشر لەو خەوە ڕابم

تۆ بێی و لەبەر ڕووحی منی کەی ئەبەدییەت
دەربەستی چ نیم هەر وەدەزانم کە خودا بم

گەر تیشکی هەبوونت بتەنێ خەڵوەتی لەحزەم
تا دوادەمی ئاویلکە دەبا لەم خەوەدا بم

با چرکە نەکا ئەو خول و چرکەی کە لە لامی
با بمرێ زەمان، چەق لە دەقی چاوەکەتا بم

نامەردم ئەگەر بێجگە لە تۆ، تۆم نە گەرەک بێت
بۆ چیمە کە بێتۆیەکی خۆویستی غەڕا بم؟

مردن چییە ئەو ساتە کەوا دوورە لەبەر دڵ
ژین ئەو دەمەیە بینی بە لێوانەوە نابم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

من ڕووگەپەرەستی غـەمـی ئـەشـقی دڵـی تـۆم و
تۆی مـەسـتیی و مـەیخانـە و پیاڵـە و مـەیـی نـابم

ئاوێنــە دەمــێ ڕوونــە کــە تــۆ ڕوو بنــوێنی
بـەو ئـاگرە بـرژاوە هـەمـوو جـەرگـی کـەبـابم

قەت باسی جودایی مەکە گیانـە بـە جـەفـەنگـیش
بـۆ «واوە بچـۆ» و «داکـەوە» یـا «وا مـەکـە» نـابم

دەتوێمـەوە بـۆو قـەنـدە لـەسـەر زاری ئـەتۆیـە
تـۆ تـاوێ دەمـت بێنـە دەبـا هـەردەمـە چـا بـم

چەن خۆشە کە دوادێڕی تەمەن چـون سـەرەتا بـێ:
شەو بێت و ئەتـۆ بـی و دڵـەکـەی شـێتی شـەڕابـم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١٨)

هۆ ماسییەکەی تیشکەڵـە ڕەنگـی ڕوحـی شـەیـدا
ئەشقت بە ژیان دەنگ و بە گیان خەون و نەشەی دا

تا "هات"ی هەمیشەی تەمەنـی شـێت ببـێ پـەیـدا
تـۆ هـاتی چ مـەسـتانە بـەنـاو بـەحـری بێپـەیـدا

ئەم جیلوەیە، شێعری چ خودایەک بـوو بـە مـەیـدا
ئەو دەردە دەوایەک بـوو کـەوا مـەسـتی بـە مـەیـدا

دەریـــا بـــە زرێبارتـــەوە پـــەرمـــاوە بـــە خۆیـــدا
ئەو چاوە ڕەشـەی دیـوە کـە هـەر ماوە لـە خۆیـدا

پـڕ تـاوە تـەمـەن ئێستە کـە تـۆ مـاوی لـە تۆییـدا
پـڕ نـاوە زەمـەن بـەو چپـە چرپـاوە بـە گوێیـدا

وەک «نالی» کـە نالـە لـە قـەڵـەم، ناڵـە لـە نـەیـدا
«ئـاران»ە هـــەوارێکی غەریبانـــە لـــە ڕەیـــدا

ناکـاریێ ڕەقیـب بێـت و بڵـێ ڕەخنـە لـە کوێیـدا
ئەو شاغەزەڵـەی چرکـە بـە چرکـە بـەری نـوێیی دا

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(١٩)

بسـكت بـه دەسـی بـاوه بـوو بـەم بۆنـەوە هـاتم
من مردوو ئەتۆ زیندوو، گـوڵم! چۆنی حـەیـاتم؟!

یـادت لـه یـەکـەم ڕۆژەوە تـا ئێسـتە لـەگـەڵمـە
تۆ هـەر لـه خـەوم دای و بـه ئـەم خـەونـەوە هـاتم

دەنگت دەزرینگـاوە لـه گـوێی گیـانی خـەواڵـووم
ڕووحـم دەپرینگـاوە لـه هـەڵکـەوتـی وەفـاتم

باخێوێ مـەسیحی دەمـەکـەت بـەم فـەڕ و ودمـە
هاکـا بـڕەوێ ڕایـەڵ و پـۆی تـەونـی نـەهـاتم

بەو دەستە ئەگەر بگـری لـه مشـت خـاکی مـەزارم
دیسـان گـوڕوو دەگرێتـەوە گیـانی کـش و مـاتم

بـۆ بـاس و هـەواڵـی گـوزەری تۆیـه عـەزیـزم
گۆڕخانـه کـه دەشـکێنێ سـکووتی دەم و کـاتم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

فــەرمــوو بــە وەفــا ڕابــرە تــاوێ کــە ببینــی
بـۆ ژیـن بـە خـەفـەت نـیم و بـە قوربـانی وەفـاتم

ئەو خەڵکە دەیانسەندەوە: تۆ نەخشی خودا بـووی
نـازانن ئـەتـۆ هـاتی خـودات کـردە خـەڵاتـم

بـەو چـاوە کـە چـاوەی ئـەزەلـی مێهـر و وەفایـە
ڕوونـاکی کـە گـۆڕی شـەوی تاریکـەسـەلاتـم

عومرێکە وەکی مـردوو کـڕ و مـات و بـەبێـدەنـگ
لـەم خـاکی دەرە چاولـەبـەری ترپـەیـی پـاتم

خۆم و دڵ و ڕووحم شەو و ڕۆژ نـوقمی خومـارین
گەر سووکەسەرنجێکـت هـەبێ مـەسـتی نیگـاتم

لـەم بـەردەرە نـاڕۆم و بـەری نـادەمـەوە دەسـت
تـا قـامی قیامـەت بـەخـودا هـەر بـەتـەمـاتم

قەت ڕازی بـە ئـازاری دڵ و دەسـتی کـەسێ نـیم
ئـەو سـاتە دڵـم خۆشـە بـەتـەنیـا کـە لـە لاتـم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٠)

ئـەشـق دەکـووژن و وانـەی وەفـا دەڵێنـەوە پێـت
ژیـان دەنێـژن و بـەسـتەی سـەفـا دەڵێنـەوە پێـت

ئەوەی خودا قەتی حەز لێ نییە و گرینـگ نییـە لای
هەمووی بەجارێ بـە نـاوی خـودا دەڵێنـەوە پێـت

سەر و ڕووخۆشن و هەردەم بـە دەمتـەوە دەکـەنـن
قسەی چرووکی گەلێ سووک لەدوا دەڵێنـەوە پێـت

دەمی دەبانەکەیان چەق لـە پشـتی تـۆ دەچـەقـێ و
بـە وانـە سـەد بـەسـەرهـاتی وەهـا دەڵێنـەوە پێـت

ئــەگــەر برینــی دڵــت ئـاوەڵا بکــەی بۆیــان
جگـە کولانـدنی چیـدی چمـا دەڵێنـەوە پێـت؟

نـەیـار و ناحـەز و گـورگن لـە پێسـتی دۆسـتیدا
کـە ئـەرک و سـۆزی بـرا بـۆ بـرا دەڵێنـەوە پێـت

خودا نەکا کە بکەن چاکـەیـەک لـەبـۆت هـەرگیـز
دەنـا هـەڵـەی زەقیـان سـاڵەهـا دەڵێنـەوە پێـت

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢١)

هەراسی هــەینییــەکــی دی و نــەبــوونی تــۆ دیســان
هــورووژمی بیــرەوەری و یــادی ڕوونــی تــۆ دیســان

تــەوژمــی ژانــی غــەریبــی و دڵــەی هــەژاری خــۆم
گوشــاری گورچــوبڕی زامــی چــوونی تــۆ دیســان

تــەنینــەوەی دەر و دیــواری ڕووح بــە دڵتــەنگــی و
ڕنینــەوەی خــەم و ئــازاری ژیــن بــە بێــدەنگــی و

پەڕینەوەی وەڕەزیــی گیــان لــە بــەنــدەری ســەبــر و
چڕینەوەی گەڕەلاوژەی هەبــوون بــەڕووی قــەبــر و

ڕمــانی تــاوەرەکــانی حــەز و بــزەی جــوانی و
نــەمــانی هــیچ تــەوەرێکــی ئــەوینــی ئینســانی و

هەڵاوەســانی غــەم و جــەزرەبــەی پــەسیوی دڵ و
بــەبــادرانی هــەمــوو ئــارەزووی هــەتیــوی دڵ و

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

له شووشەیەک دەچم ئێستا شکاو لە سەد لاوە
لە لاپەڕێک دەچم ئێستا دڕاو بە دەم باوە

دەلاقەیێکی قەتیسبووم کە ناکرێتەوە قەت
کەلاوەیێکی لەبیرچووم کە ناژییێتەوە قەت

چ مردەخانەیەکی پڕ مەترسی داییسان
هەراسی هەینییەکی دی و نەبوونی تۆ دیسان

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٢)

لەعنەت لە ئێمە بێ کە بەرەوپاش کشاینەوە
دەنگمان نەدا بە ڕۆیشتن و هەر لێرە ماینەوە

ترسێکی وێڵ و مۆن دڵی ئێمەی بەڕێ دەکرد
بێ هیچ بەرایی یا سەرەتایەک گەڕاینەوە!

لەعنەت لە من لە تۆ لە قسە و قەولی پڕ درۆ
لەم کەوڵە کۆن و تەنگەبەرەی تێی خزاینەوە

من دیلی دەستی تۆم و ئەتۆ دیلی دەستی من
لەم گرتەخانە گەورەیەدا بەستراینەوە

لەم جەغزی ناوبەتاڵی غەریبییە هەروەکوو
دوو میلی کاتژمێرێ بەبێ هۆ خولاینەوە

هێندە پتەو نەبووین نەڕەوین و بڕۆینە پێش
لەعنەت لە ئێمە بێ کە بەرەوپاش کشاینەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٣)

دڵتەنگم و دڵ مەیلی قسەی ئێستێ نەماوە
هەر زاریی و بێزارییە بەم ڕووحە بڕاوە

بێدەنگم و پێم خۆش نییە هیچکەس بدوێنم
بەینێکە نەفەس بەینی لەگەڵما کز و خاوە

دنیایێ غەم و دەردت ئەتۆ بارە لەسەر لێو
قورسایی مەراقت لە گەروودا پەنەماوە

عالەم بگەڕێی وەک ئەوی دڵتەنگ نییە تێدا
دەرد و غەمی عالەم بە دڵی کەیلی دراوە

هیوا کە وەکوو سۆڵەچرایەک بوو زەمانێک
کەوتۆتە کزە و لەرزەوە وا هاتوو کوژاوە

شەو هێندە غەم و حەسرەتی بێتۆیی دەکێشێ
ئاوارەیە ڕۆژ وەندە بە دوایدا کە گەڕاوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بێزارییـــه ئـــەم زارییـــه بێـــدەنگـــه دەگێـــڕێ
بەیت و غەزەلی هەستی هەموو خوێن و زووخـاوە

وا باشــه لــه ئـەم شـارە بـه دەردی کـه نـەزانـن
دەیکوڵنـەوە لێـی خـەڵکـی دەنـا پـاک دەکـولاوە

هەر کەس بە غەم و دەردی دڵـی خۆیـەوە دەگـری
یەک کۆڵبـەرە یـەک بێکـەسـە یـەک کـاری کـراوە

نـابینی لـەسـەر لێـوی کەسـێ زەردە لـه شـارا
دەرکـی دڵـی ئـەم خـەڵکـه بـه غـەم گاڵـه دراوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٤)

ساقیا مەی نامگریٚ کۆنەبرین بۆ کویٚ بەرم؟!
ڕوو لە هەر لاییٚ دەکەم تووشی پەژارە و نەشتەرم

بادەییٚکم پیٚ دەویٚ تاکوو حەشر هۆشم ببا
ڕیٚگەییٚکم پیٚ نیشان دە تاوەکوو ڕووح دەربەرم

پڕ بە دڵ دەگریم لەگەڵ شووشەی دڵی چڕژاوی خۆم
تۆش بە هاوارم نەگەی دەینیٚتەوە مەینەت، سەرم!

کەوتە بەرپیٚی گابنەی دڵتەنگی مەزرای چارەنووس
بۆیە سەرجەم خەتتی خوارە خوار و ژووری دەفتەرم

داوەڵی تەنیایی هیٚندە لیٚ چەقا مەزرای ژیان
قشقەڕەی مردن نەبیٚ لیٚی ناقڕیٚ دەوروبەرم

دیٚڕی بیٚدەنگی وەها دەوری دڵی داماوی دا
ئەستەمە ئیتر لەگەڵما بیٚ تەنانەت سیٚبەرم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بادەکەت دادی منی پێ نادرێ نا ساقیا
جامەکەت با پڕ بەڵام من ناگرێ نا ساقیا

نامگرێ تا دوور کەوێ لێم ساتێ ئازاری فکر
نایگرم مەستی دەمێک تا نەچمە نێو شاری فکر

من بە دەردی بێ دەوا و دەرمانەوە دەتلێمەوە
بۆ خەمی بێخاوەنی ئەم خۆمەیە دەخولێمەوە

ئەم برینە، تازە سارێژ ناکرێ نا ساقیا
ئەم بڵێسە تازەیە، دانامرێ نا ساقیا

تۆ لە کوێ بووی ئەو دەمەی وادەی بوو بۆ ژوانی فکر
سەد چەلی مردن دەچێژا بۆ چەلێ زانی فکر

ئێستە تەنیا بادەیێکی پڕ لە مەستی پێ دەوێ
بێ مەی و بادە، کوڵوکۆی ئەم دڵەی داناکەوێ

پڕ لە جۆشی مەی بکە بۆی، کاسەڵەی کۆنی شەرم
تا وەکوو دیسان دڵی دابێتەوە گەرمی گەرم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

یا دەنا تا ڕۆژی مەحشــەر دەس لــە ئێخــەی بــەردەوە
با بژی تەنیا و بەتەنیـا، مـات و بێـدەنـگ وەک تـەرم

یــا دەنــا دایــم بــە دەنگــی بــەرزەوە هــاوار ئــەکــا:
ســاقیا مــەی نــامگریٚ کۆنــەبــرین بــۆ کــویٚ بــەرم؟!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٥)

خۆزگــه منــداڵی ســەرێ تــر بگــەڕابایــەتــەوە
دەرســی ئــەو دەورەیــەمــان دەورە بکردایــەتــەوە

پێســتەگــا و ســیرمەســەگێکــی کــە لــە دڵ ئــاڵاوە
دابماڵرایــە بــە یــەگجــاری بگوروایــەتــەوە

نــەرمــەئــامێرەکــی هــەستۆک و بــزۆز بــوو ئــەودەم
دڵی بێ کەڵک و کەرەم خۆزگە کــە چــاک بوایــەتــەوە

هێندە ژەنگی زەمەن و غەوری تــەمــەن نیشــتووە لێــی
چــاوی هــەڵنایــە بــە حــاڵ مــاوە وەدەنــگ نایــەتــەوە

چ حــەســارێکی بــەریــن و چ هــەرێمێکــی نیــان
خۆزگــە! منــداڵی، بــەتــاو تــاوێ بهاتایــەتــەوە

چەشنی شارێک بوو گەلێ خۆش و ڕەها پڕ لــە نــەوا
گــەڕەکــی گیــان، ئــەگــەر ئــەو سێبەری مابایــەتــەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ئێستە ئـەمما ئـەوە ئێمـەیـن و کـەلاوەی ڕووخـاو
ئـەوە ئێمـەیـن و لـەسـەر سینگی زەمـان داکـوتراو

ئێمە مشتێ چڵوچێـوی ڕەش‌وڕووتـی حـەپـەساو
ئێمـە گشـتێ بـە خـەیـاڵ و لـە حـەقیقـەتـدا خـاو

هەگبەیـەک کـوێرەگـرێ و هـەگبـەیـەکیش ئـایینی
هەمگەیەک کوێرەوەری و هەمگەیـەکـیش ڕەشـبینی

کۆڵێ بڕوای غەڵەت و خەون و خوڕافە و خەفـەت و
کێوێ ڕای دژبەیـەک و لـەتلـەتـی پڕپـڕ سـەقـەت و

کەولێ هەرگیز نەفرۆشـراو لـە سـەری ئـەمما شـەڕ
نێرێ تا ئێستە نـەدۆشـراو لـە سـەری ئـەمما شـەڕ

قـەڵـەمـم خۆزگـە لـە خـەمـدا نـەشـکابایەتـەوە
قـەدی ئـەم بیـر و خـەیاڵـەم نـەبڕابایـەتـەوە

لـەم هـەوێلـە شـەو و ڕۆژ هـەر لـە هـەڵاتـن‌دا بـام
وەکـوو زارۆکـێ دەروونـم گـڕی گرتایـەتـەوە

سەری دەشکاندمەوە دیسانەکـە هـەر بـەردێ بـەڵام
خۆزگـە منـداڵی سـەرێ تـر بگـەڕابایـەتـەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٦)

بەدمەستم و هەر تۆم دەوێ تا بگری کە دەستم
بەم حاڵەوە زۆر زەحمەتە دیسانەکە هەستم

کەوتوومەتە بەردەرکی خەیاڵێکت و هیلاکم
ناکەونەوە لای یەکتری چ بکەم دڵ و دەستم

کەوتووم و هەتا چاوی بە چاوم نەکەوێتن
نامداتەوە دڵ، نایدەمەوە مەرجێ کە بەستم

دەستم بگرە، گرنەمە، گیراوم و دەگریم!
لێک دوورن و ناگرنەوە یەک هەست و مەبەستم

من هاتم و هەرچەندە نەهات بوو هەموو هاتم
جارێکی نەهاتی کە بپرسی چ بوو قەستم

نەمزانی بە کام ڕازەوە بوو دوێنێ کە ڕازام؟
ئێستاکە چلۆن هەستمەوە وا نووستووە هەستم؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

تۆ سێوی گوناح و ئەمنیش سێوی دڵی کاڵ
خۆت خستتە بەردەستم و هەر گەستت و گەستم

تۆ لێوی بە ڕۆژ و ئەمنیش لێوی بە ڕۆژوو
چۆن لێ/وە نەبێ بۆی شەو و ڕۆژ ئەو دڵی سستم؟

دەیخواتەوە خوێناوی دڵم چاوی خوماری
ئەو مەستترە یاخود دڵەکەی دیدەپەرەستم؟

هاتووم و هەتا جیلوەیەکی جوان نەنوێنێ
نارۆمەوە نێو خەونی خەراباتی ئەلەستم

بەو سوورییە وا هات و بەسەرهاتمی نووسی
دیار بوو کەسێ نایزانێ خەتی خواری شکەستم

هەر چی کە درۆزن بوو لە ئەم پەیژەیە سەرکەوت
من مامەوە بۆ پەندی سیاهی سەری پەستم

بێچارەم و ناچارییە بەم چارە دەچارم
خەت خەت کە بڕی تەختی تەوێڵ بەختی مقەستم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بــێ داد و دەوا تـــازەتـــرین دیمـــەنـــی دەردم
بــەو تێلــی ســنوورانەوە ڕێچکــە کــە دەبــەســتم

پــەیمانــە بــە پــەیمانــە لــەبــۆم پــڕ کــەوە ســاقی
هەر خۆتی مەی و مەستی و خاوەن خەمی خـەستم

بــات داوە ســەری شووشــە شــەڕابــی تــەمــەنــم تــا
پێ بزانــی هــەتــا کــەنگێ بــە ئــەم دەردە دەوەســتم؟

کــەوتوومــەتــە بــەرپێــی دڵــی دامــاوی هــەژارم
کــوا دەســتێ کــە هــەســتێتەوە ڕووحــی بــە نشــستم

هەر وەندە بوو زانیم وەکوو من تۆش گـەلـێ تـەنیـای
ئیتــر لــە خــەمــی خــاکی بــەجــارێکی خــەلــەستم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٧)

بـه پـەشـێوی شـەو و ڕۆم هـەر دڵـی دێوانـە دەزانـیٚ
خەمی بێخـاوەنیـی خـۆم ئـەم سـەرە وێرانـە دەزانـیٚ

بە هەموو هەوڵـی نـەزۆکـم لـە ڕکـەی دەرد و برینـدا
مـەلـی نێـو داوی بـەبـیٚ دانـە و هێلانـە دەزانـیٚ

سـەگ و شـوانم ئـەوە هاتوونـەتـەوە پێکـەوە دیسـان
چ کەسیٚ باس و هەواڵـی پـەزی ئـەم ڕانـە دەزانـیٚ؟

"چ نەهاتیم بوو کەوا هات و بەسەرهـاتی نـەپرسـیم"
چارەنووسی بە هەڵـەم نووسـەری ئـەفسانە دەزانـیٚ

خەمی خۆم باشترە بیخۆمەوە بۆخـۆم و نـەڵـێم هـیچ
بە هەزار چـەشـنی دەژێنـیٚ ئـەوی بـەم ژانـە دەزانـیٚ

بە زمانی گـڕی نـاخ و بـە سـەمـای مـەرگـی گیـانم
لە شەوی بێکەسی، بەزمی شـەم و پـەروانـە دەزانـیٚ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دڵــی ئاوێنــە دەبــوو درزی بدابایــە بــەجــارێ
کە خەمی پەرچەمی تۆ موو بە موو هەر شانە دەزانــێ

کەلەلا کەوتم و بـۆ چـی بـە سـەری بـادەوە بـادرام؟
بە کوڵی ئـەو شـەوە هـەر سـاقی و پـەیمانـە دەزانـێ!

بە کەشی تاڵی غەریبی و بە هەوای ماچی تـەڕی تـۆ
گوڵی تینـووی دڵ و لێزمـەی خـوڕی بارانـە دەزانـێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٢٨)

خۆزگە دەکرا خۆشەویستی قەت درێخی لێ نەکەن
دڵ بە فێس و خۆپەرەستی و کینە هەرگیز ئاو نەدەن

وەک هەتاو گەرم و گوڕ و تیشکپژێن و خۆنەویست
ڕوو لە بوغز و دوژمنی و ئازاری یەکتر قەت نەکەن

خۆزگە دەکرا هاوخەم و ئاودەنگ و یەکڕوو بن هەموو
دەرکی دڵسۆزی و دڵاوایی لە سەر یەک دانەخەن

خۆزگە قەدری یەکتریان ئێستا دەزانی بەر لەوەی
ماڵ و کۆچیان بۆ هەواری دوورەدەستی گۆڕ ببەن

خۆزگە دەکرا دەرسی سەربەستی و سروودی هاودڵی
پێکەوە بخوێننەوە بەرز و بە دەنگێکی ڕەسەن

خۆزگە دەکرا گۆش بکەن گیانیان بە هەتوانی ئەوین
مەڵهەمی زامی دڵی یەکتر ببن بێ فێڵ و فەن

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

خۆزگە دەکرا سادە هەر زۆر سادە وێنەی شـێعری تـۆ
بێن و بدوێن بێ گرێوگۆڵ و هەرا و هوریای زەمـەن

خۆزگـە دەکـرا دابمـاڵن ئـەو دەمامکـەی ڕواڵـەتیـان
جـا ببیـنن ئـەم جیهانـە و زوو تـەواوبـوونی تـەمـەن

خۆزگـە سـادە و سـادەتـر دەکرانـەوە هاوکێشـەکـان
هیچ سنووری نەیدەبەست ئیتـر دەس و بـاڵی وەتـەن

خۆزگە ئەمما خۆزگەکانیش دەسـبەجـێ هاتبانـە دی
تاوەکوو شاعیر لەناو ئەم بـەنـدەدا نـەکـرێ بـە پـەن!

تاوەکوو کەی هەر خەیاڵی زەرد و سوور بێ دیمەنـت
تاوەکوو کەی دیل و باڵبەستە لەنێـوان چـۆن و چـەن!

(٢٩)

قوربـانی قـەدت بـم کـە دەڵێـی توولـەکـە مێـوە
حەیرانی ڕوخت بم بوتی جوان! ئەی پەری شێوە!

میوانی کەنـووی نـێش و بـە نۆشـینی دەمـت بـم
جارێک بە بزەی جـەردەیـە، جارێـک بـە جنێـوە

سـامانی ژیـانم، نمـەکـی ژان و شـەکـردان
ئـەو زار و زمانـەی کـە بـە نـازداری بـەخێـوە

لێـوانی دوو لێـوی تـەڕ و تـورتی بـە خونـاوت
بتوێمـەوە وەک قـەنـدی کوڵـۆ بـۆو دەم و لێـوە

پاوانی چپـەی ئاسکەنیگـای چاوی ڕەشـی تـۆ
ئـەو نێرگـزەجـاڕەی لـە دەراو خـاوەنـی خێـوە

جیرانـی لـەش‌ولاری بـە ڕەوتـی کـەوەبـاڕت
بـەژنێکـی بلـوورین کـە دڵـی کـردووە لـێ/وە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پـەرژینـی ڕەز و بـاغی هـەنـاری بـە گوڵـت بـم
ئـەو گـردە گـوڵاودێرە و ئـەم دوو مـەمـە سـێوە

سەیوانی کەزی خاو و بە چەتری سـەری تـۆ بـم
ئەو تاڤگە بە پـڕژە و شـنەی ئـەم بسـکە پـەشـێوە

تەیمانی گوڵی هەست و دڵـی ناسـکی کچانـەت
ئەو چەن پەڕەیەی هەڵـدەوەرێ سـووکێ لـەڕێـوە

تـاوانی هــەمیشــەم، ئـەرێ! بـارانی بـەرامـەت
ئـەو گـەردنـە بێگـەردەیـە هـەر دڵـمـی کـە پێـوە

(٣٠)

بە ناوی تۆ قەسەم دنیا ئەگەر وێران ببێ هەر دێم
بە چاوی تۆ قەسەم دنیا ئەگەر وێران ببێ هەر دێم

لەسەر دەستی هەبوونی تۆ دەخۆم سوێندی ئەوینداری
نەمێنێ گیان و هەم دنیا ئەگەر وێران ببێ هەر دێم

بە ئایەی پاکی ئەشقت سوێند کە سوورەی تاکی سەر هەردە
ببارێ بەرد و یا ڕێگا ئەگەر وێران ببێ هەر دێم

بە پەیمانێک کە بەستوومە لەگەڵ بەستەی وەفاداریت
ئەگەر بشکێ دەس و پێ و ڕێی سەفەر وێران ببێ هەر دێم

بە هەست و سۆزێ وا ویستوومە لەم هەڵبەستە نوێیەمدا
هەوارت کێوی قاف، تووران و گەر ئێران ببێ هەر دێم

گەلێ ڕژد و گەوە و هەڵدێر و زۆزانم لە پێشدایە
بە گشتیان سوێند ئەگەر ئیمان و گیان و سەر بچێ هەر دێم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

زەمانــە هــیچ بــوارێکم نــەداتــێ و پــاک هــەڵــم بــوێرێ
وەکوو سێبەر، لە ڕێی خەون و بەپێی خولیا، بەبێ سـەر دێـم

دەرۆستی ئەم دڵەم نایەن سـەدان کۆسـپ و هـەزار لـەمپـەر
لـە ئـەو چـاڵی نـەهاتـەش هـەر بـە هێـزی بـاوەڕم دەردێـم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣١)

عومرێکە لەبەر دەرکی خەیاڵ، خەم دەفرۆشم
زۆرم وت و کەس نەیکڕی لێم ئێستە خەمۆشم

تا پڕ بووە بازاڕی جیهان لە شمەکی چینی
پێم وا بەدەڵ و قەڵبە تەنانەت دڵی خۆشم

عەسرێکە لەدووی گەیشتن و تێگەیشتنە وێڵم
گشت خاوەن و خانن، ئەمنم خانەبەدۆشم

بیر و هزرین لەم سەدەیە پیری دەهێنێ
وا چاترە پێم گێزەر و توورم بفرۆشم!

پێم وایە خەتای خوایە کە گووی تێ بووە دنیا
گەر نا لە گلەی عالەمێ بۆ پڕ دەبوو گۆشم؟

"دنیا بە دەسی دەستەکەر و گایەکە"[1]، ڕاستە؟
یا تووشی نەخۆشینی وەهمزام و پەرۆشم؟

---

1 . دێڕێک لە چوارینەیەکی خەییام، وەرگێڕراوی هەژار

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

"جاران بوو کە ماڵم دەچوو باقی بوو کەماڵم"[1]
ئێستاکە بەتاڵان چووە ماڵ و سەر و هۆشم

هەر ئەو کەسە پێم وا بوو کە دڵسۆزی نزیکمە
دەردێکی بە دڵ داوە کە عومرێکە نەخۆشم

مەیگێڕم ئەگەر تۆ نەبی پێم خۆش نییە بادە
دەستگیرم ئەگەر تۆ ببی گیرۆدە بە دۆشم

1.مامۆستا حەریق

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٢)

ڕۆژێ دێ ئـەی نیشـتمانی تێکـەڵـی خـوێن و بـرین
وەک گـەلانـی سـەر زەوی ئێمـەش بـە ئـازادی بـژین

ڕۆژێ دێ دەرچین لە چاڵی نەگبەتیـی ئـەو ناوچـەیـە
وەک کفـارەی نـەوت لـە ئـەم بندەسـتییە ئـازاد ببـین

دێتـە دی خـەونـی لـەمێژینـەی وڵاتـی بـەفر و خـۆر
ئاشـتی، ئـازادی، دڵـداری، ئـەویـن و پێکـەنـین

ڕۆژێ دێ وەک میللەتانی دیکە ئێمـەش پـێ بگـەیـن
لـەم بـەری دنیـا بـەرینـە مـافی خۆمـان وەرگـرین

هەڵدەبێ بەیداخی کوردستان لە سەرجـەم جێگـەکـان
نەقشی نەقشەی نوێ دەبێت ناوی بەهەشتێکی بـەریـن

ڕۆژبـەڕۆژ زیـاتر لـە ئـەم خولیایـە نێزیـک بووینـەوە
ئافـەریـن بـۆ ڕۆڵـەکـانی ژیـر و ئـازات ئافـەریـن

ئەو کەسەی پێی وا بـوو خـەونـی شـاعیرانە ڕاس نییـە
بـێ و ببینـێ ئـەو درۆیـەی تـا بـە ئـەمـڕۆ چـاترین

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٣)

تینی ئازادی هەتا تێ نەگەڕێ ناخی گەلێک
داری ئاواتی بەری نابێ ئەبەد باخی گەلێک

تا وەکوو شار و شەقام دەست نەخەنە نێو دەستی
سەری هەر پەست و بەتەنیا و بەتەمە شاخی گەلێک

خوێندەواری کە هەموو پەرپەڕ و ئاوارە ببن
چۆن بخوێنێتەوە ڕابردەیی پڕداخی، گەلێک

ئەو کەسەی کۆڵبەری ڕێی ڕەنجی ئەوینی تۆ بێ
دەپەڕێنێتەوە شەوماچی بە قاچاخی گەلێک

تۆ ئەگەر ڕاپەڕی و من لەگەڵت ڕاپەڕم
چۆن وەسەر ناکەوێ لەم بادەوە بەیداخی گەلێک؟

گەر بە هیوای وە خەبەر کردنەوە لای یەک بخەوین
تیشکی ڕووناکیی وەسەر ناپەڕێ چارداخی گەلێک

کە سبەی نەگرێ بە دەست لەنتەری سەرکەوتن و چوون
نیوەخاڵی دەبریسکێتەوە پەرداخی گەلێک

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٤)

ئەو تازە ناگەڕێتەوە باوانەکەم بنوو
تۆی تازە ناهەوێتەوە باوانەکەم بنوو

ڕۆییوە ساڵەهایە خودای خۆشەویستی تۆ
ڕێی لێرە ناکەوێتەوە باوانەکەم بنوو

دڵ خۆش مەکە بە تۆوی چ هیوایەکی نزیک
شین نابێ ناڕوێتەوە باوانەکەم بنوو

ئەو باوەشەی پڕی ئەبەدییەت بوو سەد خەسار
یەک چرکە ناکرێتەوە باوانەکەم بنوو

ئەو چاوە شین و مەندە کە دەریای بەیانی بوو
حەیفێ شەپۆلی ناشنێتەوە باوانەکەم بنوو

دەستێکی پردی شێعر و ژیان بوو بەداخەوە
مەودایەکی لێ ناپەڕێتەوە باوانەکەم بنوو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ترسـت هـەیـە بـە دەردی دوێنـێ بچـێ سـبەی
هاکـا لــە دەس ببێتــەوە باوانــەکــەم بنــوو

یادێکی کرچ و کاڵ کە بەجێ ماوە لێـی ئـەویـش
کـەم کـەم لـە بیـر دەچێتــەوە باوانـەکـەم بنـوو

تەنیا بە مەرگ و خەو نەبێ، هەرگیز لـە ژیـن دەنـا
ئــەو ڕووحــە ناحــەســێتەوە باوانــەکــەم بنــوو

شــپرێو و زۆر شـپرزە دڵـی تـۆ بـەڵام ئـەشـق
لــەم ژووره ناحــەوێتــەوە باوانــەکــەم بنــوو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٥)

بانـەڕۆژت ئـەی گـەلـی ژیـر و نـەبـەز ئێسـتاکەیـە
ئاسـمانی بـەختـەکـەت پاراسـتنی ئـەم خاکـەیـە

چـاوی مێـژوو تـا بـە ئـازادی ئـەتـۆ ڕوون بێتـەوە
چلچـرای ڕێگـەت بزاڤـی بێوچـان بـۆو ماکـەیـە

تاکوو دوژمن باش نەناسی خۆت نـەناسیوە، جـەخـار!
ئێسـتە پێناسـەت بـەدەسـت ئـەو بـەدفـەڕە ناپاکـەیـە

بـەو زمانـە سـوورەیـە تـەنیـا جـەهانـت سـەوز ئـەبێ
زەردەی ئادگـارت بـەهـۆی ئـەم گوڵوشـە زگماکـەیـە

بۆ لەناوچوونـت نـەیـار فـەرهـەنگـەکـەت داگیـر دەکـا
خـەونـی بـوون و ژیتنـت ئـەم خـانووە ڕووناکـەیـە

سەیدەوانت تا بکووژی و خۆت وەجاغت کـوێر بکـەی
چـارەنووسـت ئـەی عـەزیـزم ئـەو بـەشـە غـەمناکـەیـە

نەیتوانیوە نەیار قەت نێوقەدت ببڕێتەوە
دەسکی بیور ئاشنای ئەم جەنگەڵە هیلاکەیە

خۆت نکووڵی لێ نەکەی وەردەگری ڕۆژێ مافی خۆت
کەوتن و سەرکەوتنت ئاکامی ئەو ئیدراکەیە

ڕوو لە ئاسۆی ڕوون وەلای نێ عادەتی کۆن و خراپ
دایەنی پیرۆز و پاک؛ ئەو نیشتمانە چاکەیە

دەرسی دڵسۆزی دەدەن کیژ و کوڕی دوڕناسی تۆ
بۆ دەوای دەرد و برینت پاکی دادە و کاکەیە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٦)

لە گۆشـەی بێکـەسـی ڕا سـەخڵـەتـی سـەر دەردەکێشـێت
وەفـاداری چمـا مـاوە کـە هـەر دێ و سـەر دەکێشـێت

لـەسـەر بسـتووی ژیـان ئـەو تاقـەدارەی وا دڵـم بێـت
هەوای بۆژۆ و گەنیوی شـار، شـەو و ڕۆژ هـەر دەکێشـێت[1]

گـەلێکـی خۆگـەز و بێـدەنـگ و بێگانـەم بـە مـافم
سـنوور بـاری هـەژارانـەم وەکـوو کۆڵبـەر دەکێشـێت

خـەمـی بێخـاوەنـی و شـیرازە تێکچـوون و وەشـانتان
تـەواوی تـان‌وپـۆی بـوونم لـەبـەر یـەک دەر دەکێشـێت

بە قەولـی حـاجی تـا وەک ئـاگری بـن کـان لـەگـەڵ یـەک
شکست، هەوساری لەشکرتان هەتا مـەحشـەر دەکێشـێت[2]

---

1. ئاماژە بە بەیتێکی مامۆستا محەممەدی نوورییە.
2. ئاماژەیە بۆ ئەم بەیتەی حاجی قادری کۆیی:
هەتا وەک ئاگری بن کان لەگەڵ یەک/ هەزار تۆفانی لەشکرتان بە پووشەک

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پلـەی بـەرزی مـەقـامی میللـەتـان مێـژوو بـە گشـتی
لە تای ئەقڵ و بەپای هەوڵ و بەهـای جـەوهـەر دەکێشـێت

هــەتــا میــزان ببــێ ئــەنــدازەی ئــازادی، زەمانــە
بە سەنگی دەنگ و زەبری دەست و بیر، ڕووبـەر دەکێشـێت

بڵـێن بارگــە و بنــەی بـا تێـک بنـێ کـوردی بـەجێمـاو
کـە گـەمیـەی پێگـەییـوان ئێسـتەکـە لـەنگـەر دەکێشـێت

بە فیـڕۆ چـوو لـەتـاو دووریـت هـەمـوو عـومری عـەزیـزم
هـەتـا کـەنگـێ خـودا تـەرحـی بـەبـێ پێـوەر دەکێشـێت؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٧)

دەڕوێی لە ئەم جوگرافیا گەچڵاوەدا ڕۆژێک
دەلوێی لە ئەم دیرۆکە پڕ ئاژاوەدا ڕۆژێک

تۆ دەرسی ئازادی بە خەڵکی فێر دەکەی، ئەوسا!
پێشمەرگە هێمای خواست ئەبێ لەم ناوەدا ڕۆژێک

وەک ئایەتێکی پاک و پیرۆز و گەلێ ڕۆشن
دەدرێی بە گوێی ئەم کەونە سەرسوڕماوەدا ڕۆژێک

وەک عەتر و بۆنی باوەڕێکی خۆش و پڕ شیرین
دەپژێی بەڕووی دنیایەکی بەسراوەدا ڕۆژێک

دەشنێیەوە لەم دەشت و یاڵە وەک شنەی شەوبا
دەڕوێیەوە لەم شاخ و کۆ و سەرکاوەدا ڕۆژێک

دەڕژێیە ناو جەرگی هەژارانی بە زام تینوو
سەرپەل دەبی لەم جەنگی ناو زۆنگاوەدا ڕۆژێک

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

نـاوت دەبێتـە خـاڵی وەرچـەرخـانی مێـژووی نـوێ
نەقشـەی وڵاتێـک دیـار دەبـێ لـەم تـاوەدا ڕۆژێـک

خەونت وەدی دێ و سەربەخۆییت ڕاستە کوردستان
کیژ و کـوڕی لاو بـانگی بوونـت قـاو ئـەدا ڕۆژێـک

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٨)

به «خەییام»ی عومر بێژە: چ سەرخۆشتر لە چاوی
بە «دێکارت»ی فکر: من هەم کەوا زانیومە ناوی

مەزەی ماچی دەم و لێوە، "دیۆنیزووس"ەکەی من
بە خاچی هیچەوە، «نیچە«! بڵێن: هەڵواسراوی

وتووێژێک لەگەڵ جەستەی کە دەستی من بکا ساز
دیالیکتیکی «هێگێل» هەڵدەپێچرێ هەر بە خاوی

مەم و سینەی ئەتۆن سەرمایە، «مارکس» با نەزانێ
کرێکارم لەبن دەستیان بە کاڵی و پێکراوی

درێژەی ژینمە دەستی، بە «بارتز» ڕاگەیێنن
نە چیرۆکی خەم و دەردی ژیانی خوێنراوی

«فلاتوون» فێڵەزان بوو، شاعیرانی باش دەناسی
کە ڕێگەی پێ نەدان بۆ شارەکەی تا بچنە ناوی

لە گێژی پەرچەمی تۆ فەیلەسووفان گێژ و کاسن
بە بێنی بسکی تۆ مەستن وشەی شێعرم تەواوی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٣٩)

دەنگی ترپەی سەوزی پێت دێ ئەی بەهەشتی ئارەزوو
زایەڵەی یادت دڵم دێنێتە لەرزین زووبەزوو

لەم زەنای ئێوارەبازارە، نمەی خەونی ئەوین
تەپ دەشێلێ بانی گیان و تەڕ دەکا ڕووحم هەموو

ئاوپڕژێنە بۆ دەروونی ویشکەسی و حەوشەی هەناو
ڕێژنەبارانی سەرنج و پێکەنینی ڕووبەڕوو

دەمبەدەم گوێچکەی دڵم لەم گۆڕە دەزرینگێتەوە
بۆ زرینگەی زەنگی دەنگت ئەی مەسیحای ژین پشوو

سەرهەڵێنە ساتەوەختێک لەم کلۆڵەی بابی خۆت
بێ و ببینە چی بەسەر هێناوە جەنگی ئابڕوو

چاکی هێنا بەختی هەرکەس بەرد دەبێتە مێو لەبۆی
وەک منیش بێچارە بوو گەر؛ دانی دەشکێنێ پەڵوو!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

هەر کەسێکی بێفکر بوو زۆر بە خۆشی ڕایبوارد
نانی خاوەن ئاوەزانە ئێستە بەستوویە کەڕوو

لێی دەبەسرێ گشت دەلاقە و ڕۆچنەی ڕێگەی نەجات
دادەپچڕێ مەرگ لەبۆ هەڵلووشتنی زار و گەروو

داد و هاواری دڵەی سەوداسەرم بۆ کوێ بەرم
خەم هەموو خوێناوی ژینی هەڵمژیوم وەک زەروو

ڕوو لە قاپی ئاسمانت ئەی خودا هەر شەو دەڵێم:
ئەم هەموو ئازار و زام و دەردە بۆچی بەس نەبوو؟

پێت کەمە میوانی مەینەت بوون لە ئەم خمخانەدا؟
وا خەیاڵمت ئەی جودایی کردە لانی کوندەبوو؟

خاترەی دوور و درەنگت گەر دڵم زاخاو نەدا
خۆ زراوم لێ دەتۆقێ بێ دەراو و بێ دەروو

ئێستەش هەر ئاهەنگی ئەشقی تۆیە من دەیڵێمەوە
گەرچی عومری نامرادم وا لە دەست بێهوودە چوو

تا ئەبەد نەبڕێتەوە یا ڕەب لە کوڵانی خەیاڵ
ڕایەڵەی ڕێبواری ئەشق و دەنگی ترپەی پێی ئەتوو ...

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٠)

ئـەمشـەو دەرەقـەت نایـە دڵـەی تـاق و بـەتـەنیـا
هـاوارە لـە مـن بـۆ خـەمـێ هانیومـەتـە دنیـا

وادەی هەرەسی مـەرگـە بـەسـەر شـانی تـەمـەنـدا
هـەر چوارپـەلـی ڕووحـم بـزر و وردە لـە بنیـا

نـەبـڕاوەیـە یـەڵـدای خـەمـی بێکـەسـی خـاکم
کـە بـڕاوە هـەمیشـەی غـەزەلـی شین بـە بـەژنیـا

بۆ نـەگبـەتـی خـۆی و غـەزەبی خوایـە کـە مـاوە
ئەمشەو کە دەخنکا و لەبەر ئەو لـووزەوی خوێنیـا:

«ئـاوازی هـەزار بولبـولی شـەیـدا»ی[1] دەسـتـڕی
ئـەو سـوورەگوڵـەی هـەر بـە شـنەی زامـەوە شـنیا

1. لە گۆرانییەکی عەبباس کەمەندییەوە وەرگیراوە.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤١)

بۆ چی دەهاتی ئەگە دەتزانی دەبێ زوو بڕۆی؟
چیت لە دڵم دابوو کە نازانی چلۆن خەم بخۆی؟

بۆچی دەهاتی کە بشێوێنی سەری هێورم
تازە چلۆن بەم هەموو سەوداوە بپەرژێتە خۆی؟

بۆچی دەهاتی چەمی ئارامی نیگام لێڵ بکەی
تۆ کە دەبوو ڕۆژێ بەجێ بێڵی کەنار و سەکۆی

چیت لە کەلاوەی دڵی تەنگی منی تەنیا دەویست
هاتی سەرت خستەوە دیواری خەم و ژان و سۆی

دادەڕما هێدی لەگەڵ بوردنی کات نەک لەپڕ
تۆ کە نەبووبای بە کەس و خاوەن و باوان لەبۆی

من دڵم ئەو شووشەیە بوو هەر بە هەناسەی ڕەشیش
درزی دەدا، بەردی وتەت پێی دەبوو نەشکێ شکۆی!؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

من تەمەنم خێوەتی تەنیایی و تەم بوو گوڵم
بۆچی بەجێت هێشت ڕەشەبا تێکی بدا تانوپۆی؟

مێرگی دەروون ڕوون و بەبێ گەرد وەکوو ئاوێنە بوو
ژەنگی هەڵێناوە لە داخان دەبێ چۆنی بشۆی؟

هاتبوو بە سەد ناز و بە یەک جیلوە جیهانمی دزی
من بە هەزار ڕازەوە مام بۆ خەفەت و شین و ڕۆی

نا نەدەبوو هێندە وەدوای ئەو خەت و خاڵە کەوم
نا نەدەبوو دڵ بکەمە شوێنی ئەوین و مەکۆی!

چەشنی حەڵەب ئێستە کە وێرانەم و ئازاد بەناو
دێتەوە بیرم هەموو ڕۆژێ چ بوو هۆکار و هۆی!

ئێستە کەوا داری لەسەر بەردی نەماوە دەروون
دەمبەدەم ئەم هۆرەیە دەژنەومەوە؛ بوونم ئەتۆی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٢)

دوێنێ نە لەلای خۆم نـە لـەکـن تـۆ خـەبـەرم بـوو
گومڕاییـەکـی بـێ سـەرەتـا هاوسـەفـەرم بـوو

ئـاوارەتـرین بێکـەسـی بـەردەسـتی هـەناسـە
"ئـاژاوەیـەکـی دانـەکـوژاو" پـڕ بـە بـەرم بـوو

مـن ئـەو تکـە تـەنیایـە کـەوا دانـەدەبـاری
مـن ئـەو پلـە خوێنـاوە کـە ڕیشـەی جگـەرم بـوو

ئەو جەغزە بەبێ بـەرهـەمـەی هـەر گـەورە دەبـۆوە
ئەو خاڵە کزەی بێ سەروشوێن مابوو: سـەرم بـوو!

ئـەو شـارە برینـدارە کـە نـاوی یـەکـەمـی: مـەرگ
ئەو شێعرە هەزارەی نەدەنووسرا و لـە بـەرم بـوو! ⬇

مـەیخانـەیـەکـی چـەنـدە دڵاوا بـوو زەمانێـک
خـوێنێ کـە نیشـانەی دڵـەکـەی دەربـەدەرم بـوو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ویرانـەیـە؛ ناچێتـەوە سـەر یـەک بـە خـەیـاڵیش
ئەو خانووە وا سەردەمێ: جێی خەونی گـەرم بـوو !

ئێســتاکە دەڵێــی کۆنــەکــەلاوەی بنــی خاکــە،
بیرچوونــەوە واتایــەکــی کــاڵی قــەدەرم بــوو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٣)

ئێوارە بــوو ئادگــاری زەمــەن پــڕ لــە درۆ بــوو
شار مات و خــەفــەتبــار و دڵــم تامــەزرۆ بــوو

بۆ تۆ دەگەڕام و کەچی تــۆم هــەر نــەدەناســی
هەوساری خەیاڵم بەدەســی چــاو و بــرۆ بــوو

دەمگوت ئەوەیان مافی منــی پێــوە نییــە هــیچ
چون دەستی لەناو دەستی جحێلێکیتــرۆ بــوو

تۆ ڕەنگە هەر ئەو وەختە لە زانینگەیەکی دوور
توێژینەوەکەت؛ هۆگەلی تەنیایی مــرۆ بــوو!!!

یان ڕەنگە لە نــاوەنــدی ئورووپایــەکــی ئــازاد
خەونت خەبەری مەرگی فیدل کاسترۆ بــوو!!!

یــان ڕەنگــە لــە ئاواییــەکــی دووری وڵاتــم
بیرت وەکوو بارانــە، تــژی شــیر و فــرۆ بــوو!!!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

یا نا لە شەقامێکی سەمەرقەندی قەدیمدا
بۆ شاعیرێ سەرمەست قژی خاوت نگرۆ بوو

ئەمما ئەوە من بوو کە بە تەنیایی هەر ئێستا
بەردەستی تەم و گێژ و لە غەمدا نغرۆ بوو

ئەمما ئەوە من بوو کە دەباری لە غەریبی
پەتیارەیەکی ڕووت و ڕەجاڵ و مجرۆ بوو

بۆ تۆ دەگەڕام و کەچی تۆم هەر نەدەناسی
ئێوارە بوو ئادگاری زەمان پڕ لە درۆ بوو

(٤٤)

سـەد خۆزگـە بـە هـەسـتی ئـاوەڵا وە
ئــاورێکی لــە دڵ کــەســێ دەداوە

ڕۆژێکی دەهات بە چاکی؟ چۆنی؟
هــەرگیــز نــەدەڕۆیــی لام دەمــاوە

دەیهــانی کتێبــی خۆشــەویســتی
تــا لاپــەڕی دوایــی هــەڵــدەداوە

دەیخوێندەوە ئەلـف و بێـی جوانی
هــەڵبــەســتی ئــەوینــی ڕادەنــاوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دەرســـــی دڵ و ئاشـــــقی دەزانـــــی
بـەو فرچکـە چونکـە گـۆش کـراوە

دەیشووشتەوە جامەکی دڵی تـەنـگ
بـەو خـەونـە کـە بـوونی نـاو نـراوە

دەیکــردەوە پــەنجــەرەی خــەیــاڵم
دەســتێکی کـە سـەرچڵـی هـەتـاوە

ماچی دەمی، مەستی پێم دەبەخشی
شـــابەیتـــی ژیـــانی لێـــک دەداوە

هانـــایێ ببوایـــە بـــۆ هــــەنــــاوم
هــەتــوانێ لــە ڕەنگــی هــۆنراوە!

هیــوا دەبــوو بــۆ دەروونــی تــارم
ســـــوکنایی دڵێکــــی کپکــــراوە

بــــارانی بــــزەی کــــە دادەبارانــــد
کوێســتانی غــەمــم تــەواو دەتــاوە

گـەرمایی نیگـای کـە تـێ دەگـرتم
تـۆ بڵـێ کـە هـەتاوە داگـەڕاوە

بـاڵامی لـە تیشـکی هـەڵبکێشـا؛
ئـەو چـاوەیـە ئـاوی تـێ دەزاوە

دیســانەوە ژینــی بــۆم دەهێنــا
سەد خۆزگە کەسێک لەلای خـوداوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٥)

تـا سـنووری شـێتی هـاتووم ڕۆژ ئـەوا ئـاوا دەبـێ!
بـارەکـەم قـورس و گرانـە کـوانێ ژیـن ئـا وا دەبـێ؟

زۆر لـەمێـژە خـۆ بـەڕێـوەم باشـە ئـەی بـۆ ناگـەمـێ؟
گــەورەیــی و داد و دڵۆڤــانی خــودا کــوا وا دەبــێ؟

لاشــە کزتــر، پــارە کــەمتــر، بــارەکــەم پڕکێشــترە
چارم ئەمما چاوی تاکـەی هـەر بـەلای خـاوا دەبـێ؟

زۆر بـواری ڕژد و سـەخـت و تـاڵم ئـەمـڕۆ تێپـەڕانـد
عومری تەنیـام بـۆ سـبەینـێ بـووکی کـام زاوا دەبـێ؟

سەد کەمین و کەند و کۆسپ و مین و لەمپەر هاتنە ڕێم
ئەو هەموو چاکەم هەتا پـەسـڵان لـەنـاو چـاوا دەبـێ!

هــەر بینـا ڕۆژێ لــە هــەڵدێریکــەوە بــەربوومــەوە
هــاتنم چــون ســوتفە بــوو مــەرگیش لــەناکـاوا دەبـێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دادی ئازادی و دروشمی زەرد و سـوور تـا بێتـە گـوێم
چوارپەلـی ڕووحـم هـەمیشـە هـەر لـەنـاو داوا دەبـێ

داشـداری ئاشـتیخوازی و هــەمبــەری تــا ئێــوە بــن
مــن بــەش و مــافی مرۆیانــەم لــەپێــی نــاوا دەبــێ!

لاگریـی یـەکسـانیی و لایـەنگریـی خـەڵکـی هـەژار
وا بــەدەم ئاســان و ســووکە بۆیـە داد بـەربـاد ئـەبـێ

ڕۆژێ دێ هــەر بــەو مــتومــۆرەی درۆکانتانــەوە
وەک (پەشێو) یاری بکەم هەرچەندە کات نـاوادە بـێ!

داکـەوە ئـاران بـە دادت کـەی دەگـەن دنیـا و خـودا؟
خەڵک بە هەوڵی خۆیـەتـی، ئـازاد و مـاڵ ئـاوا دەبـێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٦)

دەڵێن دوێشەو دڵی سەوزت بەکوڵ بـوو
تکـەی ئاونـگ لـە چاوتـدا سـکڵ بـوو

وەکــوو لاولاو لــە بــاڵای هــەر دەهــاڵا
خەمێکی قووڵ کــە میوانــداری دڵ بــوو

خەیاڵی خۆشەویستێک تـۆی دەبـرد تـا
هەواریٚ دوور کە بۆی مـاڵ و مـزڵ بـوو

لەشت پێیدا دەهات مـووچڕکی پـڕ ژان
لەبەر دیدەت وەکوو ئاسک کە سڵ بـوو

تەزووی ئەشقێک وەها جەرگی دەبرژاند
چمـا کـەمتـر لـە ئـاگردان و کـڵ بـوو؟

دەمێک ئـەو مـامزەت بـۆ دەسـتەمـۆ بـا
هەموو دونیـا لـەبـەرچـاوت ڕەمـڵ بـوو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

تەلی ڕووحتی دەبزواند زەنگــی دەنگــی
لەسەر خەرمـانی بـاوەڕتـا شـەقـڵ بـوو

بـزەی لێـوی کــەنینــی مـۆنجی دەریـا
لەناو دێمی دەروون چەشنی شەتڵ بـوو

لە دەستی ئەشق ـ دابـوو سـەروەری تـۆ
حەز و دڵسۆزی کەی کاری ئەقڵ بـوو؟

چلۆن بەو گشتە جیلوە گـۆش کـراوی؟
کە ئادەم بـەرهـەمێکـی ئـاو و گـڵ بـوو

بە دڵتـەنگـی لـەبـەر چـی وا دەگریـای
کە فرمێسکیش لەڕووی تۆدا خجڵ بـوو

دڵی سەوزت گڕووی چێ لێ دەگرتـی؟
چقڵ کوێڕا نزیکـی سـوورەگـوڵ بـوو؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٧)

عـەزیـزم تـۆ لـە بنکـی بیـری کـەنعانمـا بـەجێمـاوی
وەکوو گـەنجـێ لـە وێرانـەی دڵ و گیانمـا بـەجێمـاوی

ئەمن دیلێکی بەردەستی نەبوونی تـۆم و تـۆ وەک مانـگ
لە چوارچێوەی دەلاقەی تـەنگـی زینـدانما بـەجێمـاوی

دەڵێی نیلووپەڕی شین بووی لەناو پەنگـاوی ئـەسـرینم
وەکــوو نێرگـز لـە کـانی ڕوونــی چاوانمـا بـەجێمـاوی

ئەوینـت دایـدڕیوە شـیوی جـەرگ و دڵ وەکـوو بـەفـراو
لەناو دۆڵی دەروون و ڕووحـی کوێسـتانما بـەجێمـاوی

ئەگەرچی چەشنی لافاو توند بەسەرما هاتیی و ڕۆیشتی
بـەڵام وەک ئـاودڕ و کـەنـداڵێ لـە ژیانمـا بـەجێمـاوی

ئــەوەنــد شـــیرینە زاراوەت بـــە زاری تۆیـــە داخێـــوم
فرێتـی نـوێی بفکرینمـی و لـە ئـەزمانمـا بـەجێمـاوی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دەزانــم تـــازە نـــاچێژم مـــەزەی مـــاچی دەم و لێـــوت
بـەڵام تایبـەتتـرین تـامی و لـەبـن دیانما بـەجێمـاوی

ئەگەرچی وەک چەم و ڕووبار چیای ناخم بەجـێ دێڵـی
جگەرگۆشەی وەکـوو شـێعر و لـە دیوانمـا بـەجێمـاوی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٨)

ساقی بە فیدای ودمی دەم و جامی شەرابت
تێراو کە دڵم تاکوو تەواو دەبمە خەرابت

وا ژەنگی هەڵێناوە دەروون، ڕژدە ژیانم
ڕەنگی بەرە، ڕوونی کەوە بەو بادەیی نابت

دڵ ناگرێ بەرگەی گڕی دووریت ... دە ساقی!
ئەمشەو بگە فریام کە سووتام ... لە تابت!

بۆم بێنە هەواڵێک لەمەڕ ئەو دڵبەرە دوورە
هەرچەندە کە زۆر تاڵ و گرانیش بێ جەوابت

بێدەنگ و گرانبار و ئەویندار و بەتەنیا
من ماومەتەوە بۆ سپەری ڕەنج و عەزابت

هەر جارێ دڵم بگری وەخۆ، دێتەوە سەر خۆی
مەشکێنە سەری بەم کەسەرە تۆ سەری بابت

ئەمشەو دەمێ ماچی دەمەکەت ساقی کەرەم کە
حازر بێ تا ئەو مەزە، برژاوە کەبابت

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٤٩)

ژیـانێکی تـەک و تـەنیـام بـەڕێ کـرد
تەک و تەنیـا هـەمـوو دونیـام بـەڕێ کـرد

کە تـۆ ڕۆیشـتی لـەبـەر دەرکـی ئـەویندا
دڵێک و سەد حەز و خۆزیـام بـەڕێ کـرد

خەم و خولیا بە هیچ جۆر لێک نـەهـاتن
خەمم میـوان دەبـوو خولیـام بـەڕێ کـرد

سـەرێکـی پـڕ لـە ژان و ئـێش و ئـازار
هەزار کۆرپەی حـەز و بریـام بـەڕێ کـرد

کـە شـەو داهـات لـەبـەر تیشـکی پـەژارە
هـەزاران خـەونـی ناوریـام بـەڕێ کـرد

بەدڵ هـەر ئـاهی گـەرمـم هـەڵدەکێشـا
هەنسکی سـاردی بـێ فریـام بـەڕێ کـرد

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەجووت تا نیوەشەو هـاوڕێی خـەیـاڵات
وەنەوزمـان یـان دەتـاران یـام بـەڕێ کـرد

بــە بێــدەنگــی لــەپــاڵ دیــواری مــردن
گەلێک هەستی وەک ئاوەنیام بـەڕێ کـرد

لەڕێدا بوون کە بێن زۆر بـەیتـی دیکـەش
کوتم پێش ئێوە سـەد هۆنیـام بـەڕێ کـرد

هــەمــوو سـەبـر و قـەرار و بیـر و هۆشـم
بەجـارێ ئـەودەمـەی گلیـام بـەڕێ کـرد!

(٥٠)

وەرە و میوان ببە لێم ئەی ئەوینی نوێ
کە عومرم ماڵی خۆتە ڕوو مەکە هیچ کوێ

بەخێر و زۆر بەجێ هاتی چ بێکەس بووم
دەروون ئامادەیە تا تۆی تییا بڕوێ

پەڕوباڵمت ئەگەرچی زۆرکەڕەت سووتان
بەدەم بای باڵەوە دەژییێمەوە لەنوێ

لەلام دانیشە تاوێ ئەی فریشتەی تاک
لەگەڵ ڕووحم بە چرپە و سرتەوە بدوێ

هەناوم هەر بە ناوی تۆ دەدەم زاخاو
لەبەر چاوی ئەتۆ دەبمە سەراپا گوێ

ئەوینداران دەناسن دەردی تەنهایی
بڕۆ سۆفی سەرت لەم باسە هەڵمەسوێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بــەپێــی دڵســۆزی میزانــە دڵــی ئێمــە
بـەگـوێرەی خۆشـەویسـتی بوونمـان دەلـوێ

بـە ئـەزمـوون و خـەتـای ئـاوەز چ موحتـاجین
بە نووری بادە پاک و پیس ئەکەین لێـک جـوێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥١)

حورمـــەت و ڕێـــزی ئـــەویـــن ڕانـــاگری
تـــا خـــودا حـــەز کـــا بـــە دیـــنم کـــافری

جـوانی بـەخشـیوە بـە ڕوخسـارت نیگـام
بۆیـــــە ئـــــاوا دڵـــــڕفێن و دڵگـــــری

ڕەنـگ و ڕەنجـی جوانپـەرەسـتیت دیتـووە؟
خـۆر و بـەفـری، چـەشـنی ئـاو و ئـاگری!

ڕەنگـی جوانیـت بـەرهـەمـی ڕەنجـی منـە
جوانپـەرەسـتم هـەر بـە دیـدەی شـاعیری

بـــەم هـــەمـــوو تـــەرزە دەتـــارێنی دڵـــم
بۆ مـەگـەر ئـەفسـوونگەری یـا سـاحیری؟

دەرسی سیحرت تۆ لەلای کێ خوێنـدووە؟
[بـــۆ فریـــوم چۆنـــە ئـــاوا مـــاهیری][1]

1. ئاماژە بە دێڕەشێعرێکی مامۆستا کوردی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

گـەر لـە هـەڵبـەسـتی ژیانمـدا هـەبـی
سـەربڵنـدی! دڵنیـا بـە! نـامری

تـا لـە مـن دووری لـە خۆشـم غـایبم
تـۆ لـەبـەر چـاوم کـەچـی هـەر حـازری

گەرچی شـاری ڕووحمـت چـۆڵ کـردووە
[هەر ئەتۆم ئێستاش لە خـەڵکـی چـاتری][1]

1. ئاماژە بە دێڕەشێعرێکی مامۆستا کوردی.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٢)

چۆڵـەوارێـک بـووم بـە ترپـەی پێـت لـە گـۆڕ ڕابوومـەوە
کۆڵەوارێـک بـووم بـە تیشـکی چـاوەکـەت چـا بوومـەوە

نەمدەزانـی کـێم و چـیم؟ نـاوم چییـە و بـۆ چـی دەژیـم؟
هەر لـە ئـەووەڵ دەوری یـاریی عـومری خـۆم مابوومـەوە

دەرکـی دەرک و دەسـتی هـەسـت و بـاڵی بیـرم بـەسـتبوو
تـەڤگـەڕ و تـەون و تـەڵـەی ئـەم گـۆڕە خـۆم نابوومـەوە

کۆن دەبێ و نافـەوتـێ ئـەممـا وەک دەڵـێن ڕووح و ڕەوان
قـەرزی تـازە و کۆنـە هـەرچێکـی هـەبـوو دابوومـەوە

بـەر لـەوەی ڕێ بـەرمـە نـاو ئـەم چۆڵـەواری غوربـەتـە
تـازەلاوێـک بـووم ڕەهنـدە هێنـدە نـەشـکابوومەوە

هەر لەنێوان خۆم و مـەرگ و خۆزگـە، هـاتووچۆم هـەبـوو
چەشـنی چـەرمـی ئـاوەسـوو بـەم جـۆرە نـەسـوابوومەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

شێعری تەنیایی و ئەوینم ئەودەمیش هەر خۆش دەویست
وەک مـــەلێکـــی لانـــەواز ئـــاوا نـــەڕووتابوومـــەوە

دەرس و دەورم زێدەتر هـەر زیکـری نـاوت بـوو کـەسـم
قەت لە پشت کۆنکـووڕی ئـەشـقی تـۆ نـەگیرسـابوومەوە
.
.
.
لایـەنـی ترسـم دەگـرت و لـێم تـەوەلـلا بـوو ژیـان
تـۆ کـە هــاتی ئـەودەمــە زانــیم و یــەکــلا بوومــەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٣)

تـۆ شـەهیـدی نیشـتمانی و مـەشـخەڵـت بووژانـدەوە
ئــاگری ئــاورگی ئاڤێســتاییت هــەڵگیرســاندەوە

کـوردەواری هـۆرەی ئـازادی و ئـەوینـی خـۆی چڕی
تۆ بـە ئـەم گـۆرانی گـەرمـی خوێنـە بـۆت ئـەستاندەوە

پردی پێوەندی ئەویـن واژۆیـەکـی تـۆی پـێ دەویست
گیانی خۆت پێ بـەخشـیی و پێـوەنـدەکـەت سـازاندەوە

بوولەرەی کەرکووک بوو کرماشـانی ئـاوا تونـد هـەژانـد
مـەرگـی تـۆ سـێبارە پشـتی میللـەتـی لـەرزانـدەوە

هـەر لـە کرماشـان هـەتـا بۆکـان سـڵاوت لـێ دەکـەن
کـۆڕی یـەکڕیزیـت لـە کوردسـتان ئـەوا ڕازانـدەوە

خزمەتی خەڵک هەر بە سەرمایە و سەرۆکبوون خۆ نییـە
ڕووحی گەورەت ڕاستەقینەی ئـەم قسـەی سـەلمانـدەوە

گەرچـی زریـان، هـەستی وەرزی سـاڵەهـا تاسـاندبوو
نـەوبـەهـاری کـوردی ئـەمـا کـۆچی تـۆ ڕاسـاندەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٤)

بوومەلەرزەش نایهـەژێنـێ ئـەو دڵـەی کـەرکـووک ڕمانـدی
قەمچـی سـەرمـاش نایتـەزێنـێ دەستێ، ناپـاکی ڕفانـدی

بـــاڵی هیـــوای هـــەڵـــوەرانـــدم ڕۆژگـــاری نـــامرادی
ناکـــەوێتـــە پێمـــەلـــە گیـــانێ کـــە تـــەنیـــایی ڕچانـــدی

خستـییە بـن خاکـەوە خـەون و خـەیـاڵی سـەربـەخـۆیی
ئەو ملەی خۆخۆرییـەی بـاخی لـە خـوێن یـاخی ڕوانـدی

هێـــزی لافـــاو ڕایـــدەمـــاڵێ دوانیشـــانەی شـــوێنەوارم
چـش! کـە چـرژی دا حـەیـام و ئـابڕووم خـۆیی ڕژانـدی

تـازە خـۆی ناگرێتـەوە شـاخێک ئـەگـەر بنکـۆڵ کـرا بـێ
ئـەو ڕەپســتەش نـاڕوێ وا لـووزەوی غـەدرێـک ڕزانـدی

ئـەو وڵاتـەی چـەن هـەزارسـاڵە زەمانـە پێـی نـەوێـرا
داخـەکـەم بـۆرانی کـووری خێڵـەکـی و حیزبـی ڕەتانـدی

کەی وەدەس کورد دێتەوە غیرەت، بە دەنگی بەرز لە قاو دەم:
خـاینی خـۆێری بـە گـۆڕی بـابی خێویـدا ڕیانـدی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٥)

عـەتـرت هـەر مـاوە لـەنێـو بیرگـەی تـەڕی بارانـەدا
بسکەکەت بۆی سەربزێـوی پـەنجـەکـەی بـاران ئـەدا

پەرچەمـی خـاوت شـنەی خسـتە هـەوای لـەرزانـەوە
پەنجـەرەی چـاوت جیهانێـک جـوانی بـەو کۆڵانـە دا

سینەی ئاسۆت پڕ لـە ڕەنگاڵـەی پـەرۆشـێک کردبـوو
هــەوریێکــی ماتــەمینــت دابــوو بــەو ئاســمانەدا

ئێستەش هەر دەیلێنەوە ئاهەنگی هەنگـاوت، گـەڕەک!
ڕەوتــی ڕۆیینــت چ ڕیتمێکــی بــە ئــەو نۆتانــە دا

چـی شـەقـام و جـادەیـە تـا مـاڵی ئێـوە ڕاخوشـین
بانگی دڵداریت بە گـوێی ئـەو شـار و دەرک و بانـە دا

ڕوونـە ئاوێنـە لـەبـەر چـی سـەرلـەبـەر وا بۆتـە چـاو
کـێ پـەرێشـانی وەهـای هێنـا بـە شـانی شـانەدا

هەر گوڵی قاڵین هـەراش و ورد لـە خۆیـان دەردەچـن
تـاکوو پێـت نـاوە بـەسـەر ئـەم ڕایـەڵ و پـۆ و تانـەدا

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٦)

باکوور شەڵاڵی خوێنە و دنیا تەواو دەبەنگە
منداڵی کورد دەکوژرێ و حەتتا خودا بێدەنگە

پۆلیس و ئەرتەشی تورک ڕژانە گوند و شارم
کوردی بەبێ داژداره ئامانجی بەر تفەنگە

نەقشە و پلانی ڕێگام بە خوێنی خۆم دەنووسم
تێنووسەکەی بەردەستم بەفری سپی و یەکرەنگە

هەرزان دەکەن خوێنی سوور، شار و دێ دەکەن خاپوور
دژن دژی تیشک و نوور، خودای مەرگیان پێشەنگە

ژن و کچی وڵاتم بەڵام بوێر و وریان
چقڵی چاوی نەیارن، کۆیلەتیان پێ نەنگە

دایکانی نیشتمانم لەباتی تازیەداری
چەکی شەهید لەسەر شان، بۆ تۆڵە دڵیان تەنگە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٧)

ئێــواره دەســـووڕامەوە لـــەم شـــاره بـــەبـــێ هـــۆ
باویلکـــەیـــەکـــی ســـاده بـــەدەســـت بایـــەکـــی نـــامۆ

جارێ لە خـەمـی مـووی ڕەشـی شـۆخێکەوە پێچـرام
جـــارێکی بـــەتـــاو کـــەوتمـــە نـــاو گێـــژەوی مـــانتۆ

ســـەدجـــار بـــە بـــزەی ناســـکی کیژێکـــەوە پـــروام
ســـەدجـــار بـــە شـــنەی عـــەتـــری ژنـــێ بوومـــەوە پشـــکۆ

نـــەیکـــردەوە کـــەس ڕۆچنـــەیـــەک ڕوو بـــە مـــەراقـــم
کـــەس پـــەنجـــەرەی ئاواڵـــە نـــەکـــرد بـــۆ حـــەزم ئـــەمڕۆ

نـــەیکـــردەوە کـــەس ناولـــەپـــی بـــۆ چۆلـــەکـــە ماچێـــک
نـــەیگرتـــەوە کـــەس بـــاوەشـــی بـــۆ غوربـــەتـــی پـــەتـــرۆ

نـــەکرایـــەوە هـــیچ دەرکـــەیـــەکـــی خـــەنـــده بـــە ڕووتـــا
نـــەبڕایـــەوە ڕێگـــەی کـــەســـەر و دەرد و کوڵوکـــۆ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

نەزڕایەوە گوێی هیچ کەسێ بەو بانگی ئەوینە
نەشنایەوە هیچ هەستێ بە سروەی دڵی پڕ سۆ

سەد خۆزگە دەبزوا بە ڕەزای بسکێ، حەزی دەست
خۆزگە دڵی دەنگاوت یەکەم زەردەیی ئاسۆ

سەد خۆزگە منت جێ نەدەهێشت لێرە بە تەنیا
سەد خۆزگە کە وێڵت نەدەکردم بە شەو و ڕۆ

بێ تۆ هەموو دنیا هەرەسی مەرگە بەسەرما
بێ تۆ پەڵەیێکم ڕەش و غەمگین و بە ئاهۆ

بمبینەوە وێڵم مەکە لەم شارە غەریبە
تا داری ژیان بێتەوە بەر بگرێ پەل و پۆ

لەم شارە گوڵم کەس نییە دڵ بگرێ وەخۆی و
بیخاتەوە سەر ڕێچکەیی ئاسایی دەقی خۆ

ئێوارە بوو دڵ وەک پەڕەکایەک لە هەوادا
من بووم و کزەی جەرگ و چزەی مەرگ و چەق و چۆ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ئـاوارەتــرین دەربــەدەری دەســتی ئــەویــن بــووم
تــەرمێکــی تــژی ژان و پــەژارەی بــەبــێ گڵکــۆ

نــاوازەتــرین ڕازی غــەریبــی لــە زەمانــدا
ڕازاوەتــرین بــەنــدەنــی بێــدەنگــی لــە گشــت کــۆ

تــەنیاییــەکــی مــەســت و مژیلــی هــەمــوو دەوران
لــەم شــارە دەســوورِایەوە شــێتانە بــەبــێ تــۆ

پــەتیــارەتــرین هاوســەفــەری بێکــەســی مــن بــووم
باویلکــەیــەکــی ســادە بــەدەســت بایــەکــی نــامۆ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٨)

وەک دەردێ دەکاوێتەوە هەر کاری کراوە
ئەو شاعیرە وا ناوی بە شێت لێرە براوە

خۆی لێ مەدە وێرانەیە ناچێتەوە سەر یەک
ڕووی تێ مەکە دێوانەیەکی پاک حەپەساوە

باسی مەکە ئاوارەیەکی بێ کەس و کارە
ناسی مەکە بێچارەیەکی ڕووتی تەواوە

مەیخوێنەوە داستانی هەڵە و هوونە هەناوی
مەینووسەوە بەیتی خەم و خەونێکی زڕاوە

زۆر بیرەوەری ناشتووە لەم شار و شەقامە
ویستی دڵی زۆر کوشتووە ئەم توولەز و داوە

وەک لاوی بەجێی هێشتووە ئاوات و هومێدی
وەک کیسەڵێ قەدرێکە لە قاپیلکی خزاوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ئەو کاتە کە خۆی چـاک نـەدەناسـی دەگـەڕا لێـت
ئێسـتاکە تـەواو تـوێخی چـووە کـاتی نـەمـاوە

گۆڕخانـە دەلاوێنـێ هـەناسـەی دڵـی تـەنگـی
مەیخانـە دەڕووخێنـێ کـە شووشـەی لـێ شـکاوە

ئــەو ماڵــە دەهێنێتــەوە بیــری دەمــی تــاڵی
ئــەو ماڵــە چهــا کــوێرەوەری لــێ نــەڕواوە

زۆر تـەنگـەبـەرە کووچـەکـەتـان نایـەتـەوە قـەت
ئـەو جـادە هـەراوەی بـە غـەریبـی سـەری نـاوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٥٩)

وردەساتێک لە خزمەت مامۆستا هێمن دا:

چما یارا بزر بووی هەر بەجارێ
وەکوو خۆری لەبن هەوری بەهارێ

«لە منڕا خۆ خەتایەک ڕووی نەداوە»
لە تۆڕا بۆچی بۆم هەر جوێن دەبارێ؟

«عەزیزم بۆچی تۆراوی لە خۆڕا؟»
وەسەر کەوتووی لە کەل نایەیتە خوارێ؟

«ئەتۆ وا زوو لە بیرت کردم» ئێستاش
بە چاوم دا دەدەی تانە و پلارێ

«ئەسیری کەزیەتە کۆتری دڵی من»
بە بای مەسپێرە تا کەمتر بتارێ

«سەر و ماڵ و کەماڵ و بیر و هۆشم»
بە دەستاڕی خەمی قورسی دەهاڕێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

«له چاوم دێ بەخوڕ فرمێسکی خوێنین»
لە دڵ نایە بەڵام دەنگی دەماری

«من و لاشەی پەپوولە ماینەوە و بەس»
لە شوێنی شەم نەبوو هیچ ئاسەواری[1]

1. ڕستەی ناو کەوانەکان، شێعری خودی مامۆستا هێمنن.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٠)

نە خۆرم بە و نـە مـانگم، نـە ئـەسـتێرەی شـەوانـم
نە خەرمانـە و نـە پڕشـنگ، نـە کـازیوەی بـەیـانم

نە باران بە و نە دەریا، نە خەونی خـۆش نـە خولیـا
نــە ویســتی دڵ نــە بریــا نــە ئاســۆی ئاســمانم

ڕەفیقـی ڕۆژ و شـەو بـە، هـەڤاڵی کـاتی خـەو بـە
لەگەڵما نەو بە نەو بـە، وەکـوو گووشـیم بـە خـانم!

نـەبـی مانـدوو لـە کرتـەم، ببیســی دایمـە ورتـەم
مەهێڵە چرکەیەک کەم، لە خۆت دوور بم لە گیـانم

چمــا تــۆ ڕادیــۆنی، بــوێژی ســەربــەخــۆنی
نە هەرگیز دڵ دەدۆنی، نە گـوێ دەگـری لـە ژانـم؟

دەبۆڵێنی بە سەرمـا، جلـی نـوێ کـوا لـە بـەرمـا؟
جـوانیم دەربــەدەر مــا، بــە فیــڕۆ چــوو ژیــانم

ڕەفیقی دەم بە دەم بـە، لـەگـەڵما دڵ بـە خـەم بـە
وەکوو مۆبایلەکـەم بـە، نزیـک گوێچکـە و زمـانم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦١)

لــه داخــان و لــه حــەیفانــه کــه دەیڵــێم
بــوار و گشــت دەروویــان بــەســتووە لــێم

نــه ڕۆژنامــه و نــه گۆڤــار و کــەناڵێــک
بـــه زاری وان دەبـــێ ببیـــێم و بـــدوێم

منـــاڵم بـــۆی نییـــه کـــوردی بخـــوێنێ
دەبـــێ بـــەو زاری زۆردارانـــه ڕابـــێم

پـەنـام هێنایـه بـەر فـەیسبووک لـه تـاوان
لــەبــن ئــەو ســێبەرە بۆخــۆم بئــاژوێم

پــەیــام کــرد هاوزمــان و هاوخــەبــاتم
گەلێکیش خۆبەخـۆ دەیگـوت منـیش دێـم

ژن و پیـاو، پیـر و خـاو، کیـژ و کـوڕی لاو
ئـەدیـان نـارد و لـه پـەسـتا بوونـه هـاوڕێم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

ئەوەند دەدواین دەگەڵ یەکتر شەوانە
دەگیرا شان و مل، دەست و سەر و پێم

ئەمێستاش چاوەڕێی دوو چاوی تۆ نیم
کە بمبینی و بزانی چیم و لە کوێم

وەکوو ئاوێک کە دوابڕیاری دابێ
لەسەر بەستێنی خۆم تا هەم دەهاژێم

دەڕۆم و تازە سڵ ناکەم لە ساتمە
سەدان بەربەست و لەمپەر بێنە سەر ڕێم

بە هاوارم گەرووی بێدەنگی دەبڕم
ئەگەر ساتێک بەئاستەم تەنگ بکەن جێم

نە حەیفم دێ کە تۆ شێعرم نەبینی
نە داخم دێ کە پۆستی تۆ نەلایکێم!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٢)

هـیچ شـەقامێـک نـەبـوو وەخـۆی بگـرێ
کووچـەیـەک نـا، سـەری کـە هـەڵبگـرێ

دەســتی تــەنیــایی گــرت و ڕایکێشـــا
دەبـــوو لـــەم دیـــوەدا دەنـــا بمـــرێ

دەر و دیـــواری شـــاری پـــێ نـــامۆ
دار و بـــەردی غـــەریبـــی لێـــی دەدرێ

"خۆزگە! دیوار دەبـووم" بـە خـۆی وا گـوت
خۆزگــە بــەردێکــی ڕێ کــە نــاهزرێ

خۆزگـە تۆزێـک بـە بێخـەیـاڵی دەمـام
خۆزگــە ئاوێــک هــەمیشــە ڕادەبــرێ

ئــای کـە بریـا لـەگـوێن شـنە دەگـەڕام
وەکــوو خــەرمانـەیـەک بـە بـا دەکـرێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

هـیچ شـەقامێـک نـەبـوو بیگـرێ وەخـۆی
ئاشـــنایەک بپرســـێ لێـــی: ئـــەوە تـــۆی؟

دەست لەنـاو دەسـتی بێکـەسـی و غـەمـدا
هاودڵێــک کــوا دڵــی پــێ ســاو بــدرێ

باشـترین دۆسـتی شـەو بـوو فـەقـەت ئـەو
دەیـدی چـۆن ڕۆنـدکی لـە چـاو دەسـڕێ

نــەیــدەناســی پیاســەڕێیــەکــی شــار
جــادەیــەک کــوا ســەری کــە هــەڵبگــرێ

وەڕەز و بێقـــەرار و مـــات و غـــەریـــب
ســـاتەکـــانی بـــەتـــاڵی خـــۆی دەبـــڕێ

هـیچ شـەقامێـک نـەبـوو بیگـرێ وەخـۆی
ئاشـــنایەک بپرســـێ لێـــی: ئـــەوە تـــۆی؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٣)

لە خزمەت حەزرەتی مەحوی‌دا:

بە نووری ADSl سەر بە فـەیسبووکدا نـەکـەم چبکـەم؟

بە شینێکی وەهـا چـاری شـەوێکـی وا نـەکـەم چبکـەم؟

لەبەر پێی ئەو پەڕە شـینە گـەلێـک بـەربـەسـت و فیلتێـرە

دەسا زوو دەستوبرد فیلتێرشکێن سەودا نـەکـەم چبکـەم؟

لەگەڵ هـەسـتی منـا ڕێ ناکـەوێ ئـەو تـۆڕە خـاوەی ئـەو

وەکوو شێت سەر بە دیواری کەسانێکدا نـەکـەم چبکـەم؟

لـەڕێـی ئـەو شـۆخەدا لایکـم دەکـرد و پێـی نـەنـا پێمـا

دەسا لایکی هەموو عالەم بەسەر خۆمـا نـەکـەم چبکـەم؟

دەمێکە شاری پڕ شۆری چەت و گەپ مات و خامۆشە

بە یاسای خۆم پەیامێک بۆ کچان ئینشا نەکەم چبکەم؟

لە دەستا لایک نەما بۆ دیاری نۆبەی لێدووان دێ جا

سەرنجدانم بەتاڵە و چاوەڕێی دۆدانەکەم، چبکەم؟!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٤)

شـەوی یـەڵدایـە یـا گـاگۆڕە ئـەمشـەو
کە دیدەم دوور لە تـۆ لـێم مـۆڕە ئـەمشـەو

دڵـم وەک چاکـەتـی شـێتانە قوربـان
خـەڵاتـی بـەرد و داری کـۆڕە ئـەمشـەو

کـە تـۆی شـای شـاعیرانی ئـەم زەمانـە
چ باکم بـەیـت و شـێعری قـۆڕە ئـەمشـەو

هـەمیشـە وایـە یـا نووسـاوە دەنگـت؟
لە خەو هەستاوی یـا هـەر بـۆڕە ئـەمشـەو

دڵـیش مایـل بـە یـاری نۆیـە بۆیـە
لە دۆستی کـۆن سـڵۆک و تـۆڕە ئـەمشـەو

سروشـکم نـەقشـی بـاڵای تـۆ دەکێشـێ
هەموو سەرمایەکەم یـەک چـۆڕە ئـەمشـەو

موسـوڵمانان مـەپرسـن حـاڵی ئـاران
دڵـی کونبـووی دەڵێـی پـاپۆڕە ئـەمشـەو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٥)

ڕەنگی بواردووی دەمی تاڵی نەژیـاوم وەرەوە
دەنگی ونبووی دەقی تـاقی نـەکـراوم وەرەوە

ژەنگی هێناوە هەناوی کپ و تاریکی شـێعر
تەنگی ئێوارە لەگەڵ هەستی نـەمـاوم وەرەوە

گوڵی ئەو قاڵییـە پـڕ تاسـەیـە بـۆ دیتنـی تـۆ
وەکوو ئەو دەرهەمە تـا هـەڵنـەوەراوم وەرەوە

دەر و دیوار دەبڕێ دەستی درێژی دووریـت
تاکوو ئەو جەردەیە جەرگی نەجنـاوم وەرەوە

چ دەکا ماسی لە ئامێزی زرێدا کـە نـەبـێ؟
بەحرەکەی بێ بنی چـوار دەورە دراوم وەرەوە

غەمی تۆیانە هەموو پەنجەرەکـانی ڕووحـم
پۆرترەی بەرجەوەنی تاری دوو چـاوم وەرەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

لێرە وێستاوە لەسەر کاتی بەتاڵی سـەفـەرت
کاتژمێری سەری مات و حەپەسـاوم وەرەوە

بێ هەواڵ ماوەتەوە ماڵپـەڕی چـۆڵی نیگـام
ڕادوێ و تیڤی کـوژاوەی دڵـی خـاوم وەرەوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٦)

خـەمێکـی لـەعنـەتـی ئاسـۆی ژیـانمی داگـرت
تـەمێکـی نـەگبـەتـی کوێسـتانی گیـانمی داگـرت

دڵـم دوبـاره دەگرمێنـێ بـۆ گـوڵی ڕووی تـۆ
شـەوێکـی تـاڵ و گـران ئاسـمانمی داگـرت

مەراق و حەسرەتت ئاڵۆزی کـرد هـەمـوو مێشـکم
سـەرێشـەیێکـی بـەژان گش جـەهـانمی داگـرت

نـەمـاوە تاقـەت و سـەبـر و قـەراری بێتـۆییم
شـەپـۆلی مـەینـەت و ماتـەم ڕەوانمـی داگـرت

ئـەوەنـدە تامـەزرۆی جـەنـنـەتـی ئـەوینـت بـووم
کە دۆزەخی خەم و دەرد، بـوون و مـانمی داگـرت

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٧)

تا ئـەویـن بێتـەوە سـەر ئاڵقـەگـەڕی خـۆی بگـەڕێـوە
تــا ببینێتــەوە دڵ بــاڵ و پــەڕی خــۆی بگــەڕێــوە

تا بەهار چاوی بپشکوێ بە چرۆی سەوزی حەزێـک و
لە بـەری کاتـەوە شـێعری بـە فـەڕی خـۆی بگـەڕێـوە

بگەڕێوە بگەڕێ تا لـە ڕەگـی ژیـن کوڵوکـۆی خـوێن
تا زەمان سوورە لەسەر سوورِ و گەڕی خـۆی بگـەڕێـوە

بگەڕێوە تەمـەنـی مـن بـەشـی ئـەم غوربـەتـە ناکـات
وەتـەنـم تـا بسـڕێ ئـەسـری تـەڕی خـۆی بگـەڕێـوە

تا کـەشـی بێتـەوە دیسـانەکـە وەرزی گەشـی ئەشـق و
وەگـەڕێ جـوانی دەقـی زەردەپـەڕی خـۆی بگـەڕێـوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

وەک هەمیشە غەزەلیش تامەزرۆی دیتنی تۆیە
وشە تا بێتەوە تویێ دێڕ و پەڕی خۆی بگەڕێوە

بەسەرهاتی من و تۆ تاوەکوو پڕ کاتەوە گەردوون
هەڵی بەست پردی هەموو بەحر و بەڕی خۆی بگەڕێوە

لێکمان هەڵدەبڕێ و هەر یەکەمان وێڵی هەوارێک
چارەنووس ئێمە دەنێرێ بۆ شەڕی خۆی بگەڕێوە

چەمی شینت کە لە باوەش بگرێ گیانی بە تاسەم
هەروەکوو ماسییەکی لاڵ و کەڕی خۆی، بگەڕێوە

لەگەڵ ئاهەنگی نەمانم وەکوو بارانە دەگریا
ئەو کەسەی وا بە خەمم هەڵدەپەڕی خۆی، بگەڕێوە!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٨)

بە سەرگەردی سەرت، ساقی! سەرێک هەڵبێنە ماڵم
بە سەودای تۆوە سەرگەردان هەتا کەنگێ بناڵم

بەتەنیایی بەجێت هێشتووم لە تاراوگەی غەریبی
نە هەرگیز دێی نە قەت جارێک دەپرسی تۆ لە حاڵم

بەفیڕۆ چوو بە هیوای تۆ هەموو عومری عەزیزم
هەتا کەنگێ بەدووتا وێڵ بسووڕێن مانگ و ساڵم

سەرم سەرگەردت ئەی ساقی هەتا کەنگێ بەسووکی
لە من دەڕوانیی و داخوازیی و خەون و خەیاڵم

شکاوە شووشەکەی عومرم بە بەردی دەردی دووری
ڕژاوە بادەکەی هەستم بە دەست بەختێکی زاڵم

چڕاوە بەندی دڵخۆشیم بە ئاهەنگی غەریبی
بڕاوە شێعری دڵتەنگی بە ڕووحی لاڵ و پاڵم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بە سەرگەردی سەرت ئەم دەورە ساقی تێکە مەی بۆم
هەتا دەوری نەداوم مەینەتی دەوری بەتاڵم

نە دەبمە ئاو و هەڵدەمژێ زەوی پشکی تەڕاییم
نە دەبمە هەڵم و هەڵدەگرێ هەوا قورسی وەباڵم

بە سەرگەردی سەرت بم مەی بگێڕە ساقی سا دەی
چ سادە هەڵنەسووڕا چەرخەکەی چەپگەردی تاڵم

چ ژەنگێکی هەڵێناوە دڵەی وێڵی بەداوا
کە تۆزی ناشکێنێ دەستی ڕۆژگاری مەحاڵم

سەرم سەرگەردت ئەی ساقی دەسا دەی بێنە بۆم مەی
لەگوێن باڵندەکەی ئاوات هەتا نەشکاوە باڵم

وەرە و ڕەنگین بکە ڕووحم بە ڕوخساری نیگارین
بە گەرمی خوێن بەرە ڕەنگی دڵەی پڕ خەوش‌وخاڵم

وەرە و پاراو بکە هەستم بە دەنگی دڵنەواییت
بڕاسێنە شەوی خەوتوو کە تینووی خەونی ئاڵم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٦٩)

من کۆنەپەرەست و خەمی تۆم تازەیە ئەمشەو
من بادە بە دەست و خەمی تۆم تازەیە ئەمشەو

کۆنن هەموو چیرۆکی پەژارەم وەکی یەڵدا
ڕووحم بە شکەست و خەمی تۆم تازەیە ئەمشەو

دەرمانی نییە ژانیێ لە مێژوو کە گەڕا بێ
دەردم لە ئەلەست و خەمی تۆم تازەیە ئەمشەو

بیخوێنەوە سەربەندی ئەوینم بە بڵندی
من شێعری بە هەست و خەمی تۆم تازەیە ئەمشەو

پێوشوێنی خەیاڵم بگرە بۆ خەبەرێک لێم
من سەد سەدە مەست و خەمی تۆم تازەیە ئەمشەو

هەڵنایە لەبۆ کەس مەتەڵی بوون و نەبوونم
هەر تۆم دەپەرەست و خەمی تۆم تازەیە ئەمشەو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٠)

بـه خـاڵی، خوایـه جۆلانـەی جـەهانـت ڕامـەژێنـە
کـە تـاریکی ڕەهـا تاقـەتپـەڕێـن و دڵتـەزێنـە

چرای گەردوون شەوێک هەڵکە و لەناو بێشکەی ژیانا
منـاڵانی هـەرێمـی خۆشـەویسـتی ڕابژێنـە

لەناو باغچـەی ڕەهـەنـد و ڕەنـگ و بـۆن و ئـارەزوودا
هـەتـاوی هێمنـی و ئـاوی ئـەوینیـان لـێ پڕژێنـە

مـەهێڵـە خـەم دزە بکاتـە هـەنـاوی جـوان و ڕوونیـان
بـە کایـە و خـەنـدە و خۆشـی زەمـەنیـان تێپـەڕێنـە

تژی تیشک و شـەڕاب و ئـەشـق و بـاران کـە ژیانیـان
بـە گـۆرانی و گـەڕان و ئاڵوگۆڕیـان ڕابهێنـە

لـە بـنڕا ببـڕەوە ئـاگری شـەڕ و نـان و نـەبـوونی
دەنـا دوایـی بـە هێـزی بـێ شـکۆ و خێـرت بهێنـە

چلۆن تەختی دڵی تۆ و عـەرشـی کورسـی نالـەرێـتن
کە منداڵێک لەسەر خاکت بە ڕووتی غەرقـی خوێنـە؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧١)

ساڵ و مانگی عـومری چـۆڵم داخـەکـەم مـەودا بـڕی
ڕۆژ ژیانی خۆم فرۆشت و شـەوچـرای مـەرگـم کـڕی

شوێن‌پەڵەی دووریت لەسەر سینە و پەڕەی دڵمایە هەر
هێـز و هـەتـوان و هـەناسـە و هـەم بڕسـتی لـێم بـڕی

دووریت؛ ئەو زریانە بوو وەربوو بە تـەقـویمی تـەمـەن
بەو تـەزی بێـڕەحمـی پـاییزەی، بـەهـاری لـێ سـڕی

ئـەو دەلالـۆ بێژە غـەمگینـەی کـە دەنگـی کـز نـەکـرد
بەندبەبەندی شێعری ڕووح و گیان و جەستەی تا چڕی

سـاڵەهایـە، شـوێنمی هـەڵگرتووە نیسـێی ڕەشـی
تـا سـنووری بێکـەسـی و تـەنیـایی پێمـی هـەڵبـڕی

پێ بە پێی ژیـن ئـەم نـەهاتـە هـەر لـەگـەڵما هـاتووە
پێکەوە کفنی سەدان خۆزگـە و هـەزار خـەممـان دڕی

پرد و کۆڵان و شەقام و هەرچی جادده و شۆستەیە
دووبەدوو لێی ڕابراوین زۆر بە پەستی و دڵپڕی

تۆ بڵێ ئەو دایکتە و دوو دەستتی توند گرتووە
یا بڵێ چون باوی دەورانە و ئەمن هەروەک کوڕی

"دەردی دووری زۆر گرانە، دڵبەرا! هیجران بەسە"[1]
وا وجوودی کردمە خاک و خۆڵەمێش، شۆلە و گڕی!

1. دێڕەشێعرێکی مامۆستا حەقیقییە.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٢)

کـوا بـە نێـوی گـەورە یـا گـۆڕینی، شـۆڕش پـێ دەبـێ؟
کەی بناغەی ماڵ بە کەرپووچی تـەڕ و خـاو چـێ دەبـێ؟

خـــاوەخـــاوە ڕۆژهـــەڵاتــی نـــوقمی گنخـــان کـــردووە
چـــاوەچـــاوین، وا خـــەبـــات بێخـــاوەن و لاڕێ دەبـــێ

تـۆ چ شۆڕشـگێڕی دانیشـتووی لـە خـاکێکی غـەریـب
دەس لـەسـەر دەس دادەنێـی و هـەر دەڵێـی ڕۆژێ دەبـێ!

چـــاوەڕێـــی تـــا نیشـــتمانت بـــۆ بـــە بـــووکی بێننـــەوە؟
کـــوانێ ئـــاردی "بـــۆم بهێـــنن" نـــانی مـــافی لـێ دەبـێ؟

چوار لەتوپێنج حیزبو شەش حەوت خێڵو تیرە و تاقمین
ئـەو کـەلێنـە وا هـەراو بـێ چـل کـونی دی تـێ دەبـێ

توتـک و پاتـاڵی بـەراز و ڕێـوی خاکیـان پـاک فرۆشـت
تا ئـەوان لـەو گـردە بـن، پێـت وایـە بـۆ تـۆ جـێ دەبـێ؟

وەرنەوە نێو شاخ و خاک و خەڵکـی خۆتـان بـۆ خـەبـات
ڕووحـی ئـاران بـەردەبازە و ڕوو لـە ئاسـۆی نـوێ دەبـێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٣)

هیچ دەزانی دایوبابت چۆن و چەنـدیان خـۆش دەویسـتی؟
ڕووحـی خۆیـان بـا دەدا دیلانـەیـان بـۆ هـەڵـدەبـەسـتی

هیچ وەبیرت دێ کە ناوەنـدی گرینگـی گـۆی ژیـان بـووی؟
بـەوپـەڕی پـاریـز وەسـەر پـەیـژەی سـبەینێیـان دەخسـتی

ئەی لە بیرتە چەن کەیفخـۆش بـوون کـە سـاوازە ببـووی زوو
گـەشـکە دەیگـرتن لـە خۆشـیدا کـە دیتیـان ڕادەوەسـتی

تـۆ گوڕوگاڵـت دەکـرد گاڵـە دەکـەوتـە نێـو دڵـی وان
دارەدارەی هـەسـتیان بـوو دەسـتەکـەت بگـرن کـە هـەسـتی

زۆر بـە ئـاوات بـوون هـەمـوو ڕۆژێ شـتێکت لـێ وەگێـڕن
تـازەتـر بـێ لـەو وشـانەی پێشـووتر لێیـان دەبیسـتی

هێنـدە شـیرین، ژیکـەڵـە، نـەرمونیـان، تاقانـە بـووی تـۆ
یان بە زۆر ماچیـان دەکـردی یـان دەم و گوویـان دەگـەسـتی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

شـــێوەزاری دڵڕفێنـــت کـــانی ســـەد ڕووداوی خـــۆش بـــوو
ڕەوت و ڕۆینت هێندە ناسک بـوو تـەواو گیانیـان دەلـەستی

تا وەسەر پێ کەوتی سەد جـار داکـەوت جـەرگ و هـەناویـان
بـۆ وەسـەر ڕێ خسـتنت بـوو دەسـتیان تونـد نایـە دەسـتی

تـا بـە سـەرمایـە ببـی تـێ چـوو تـەمـەنیـان پـاک لـە ڕێـدا
ئێســتەش ئاواتیانــە ژینــت قــەت نــەهێنێــتن نشســتی

چــاوەڕێ ناکــەن لــە جــوابی چاکــەیــان دا وەربســـووڕێی
تـۆش قـەرزدار نـی، بـەڵام تاڵـە کـە دەرکیـان لـێ ببـەستی

ڕێنوێن وەک چاوی‌سەر بوون بۆت کە سەرچاوەی ژیان بووی
چاو و سەر هەڵنابڕێن لێـک مـەر بـە دەسـتی دەرنـەوەستی !

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٤)

زەیتوونی تەمەن خـۆش بـووە ئۆخـەی لـە هـەنـاوا
گوڵجـاڕی ئـەویـن شـین بـووە دیسـان لـە دەراوا

مەستیی ڕەزی گەز کردووە کیژێک بە کەزیی خۆی
گیرسـاندی نـەشـەی مانـەوە شـارێک لـە شـەڕاوا

پێشـەنگـە لـە پاراسـتنی دەسـکەوتـی ژیانـا
هێـزی ژنـێ مێـژووم لـەگـەڵیـدا نـەدەحـاوا

ناوبانگی گـەلـی کـوردی بـەرز کـردەوە ئـەمجار
ئاهـەنگـی ورە و بـەرگریـی ئازانـەیـەک ئـاوا

عەفـرین؛ هـەمـوو تـەنیـایی و تارمـایی تـەرانـدن
هەستاندی لە خەو خەڵکـی لـەنـاو بازنـە نـەمـاوا

سووربوونەوە گولـلە و چەک و فیشـەک لـە ڕقانـدا
گشت چوونەوە دیسان بـە گـژ ئـەو دوژمنـی خـاوا

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بۆ تۆڵە لەسەر پێن و دەوەستن لە بەرانبەر
هەر کەس کە بدوورێ دەمی خولیایەکی ساوا

گرتیانەوە گشت دەشت و دەرە و دۆڵ و کەژ و شاخ
ئەو ڕاستییە تاڵەی دەدرەوشاوە لە تاوا

نووسیانەوە ڕووبار و کەرێز و چەم و کانی
بۆ کوردی بوێر، مافی ڕەوا و هەم هەقی داوا

هاکا وەخەبەر بێت و بجووڵێتەوە خوێنی
خەڵکی ڕۆژهەڵاتیش بە دەم و کاتی ڕۆژاوا

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٥)

تەقویمی تەمەن خاڵی لە ڕووداوی ئەوینە
تابلۆیەکی دەقگرتوو بە دیواری زەمینە

گۆڤاری ڕەگم پڕ لە وتاری خەمی ئەشقە و
ڕێگایەکی بێ ڕاگوزەری چۆڵ و بەرینە

هیچکەس نییە سەر بسوێ لە ئاسۆگی ژیان و
جوانێک نییە بڕوانێ لە ئەم کۆنەبرینە

ئاڕشیوی سەرم پڕ لە سەدان فایلی گرینگە و
سەردێڕی نیگاهم هەموو هاوار و گرینە

ڕۆمانی ژیانم کە پڕاوپڕ لە وڕێنە و
پڕکردنەوەی خشتەوشەی مەرگ و ئەوینە

ڕۆژنامەیەکی سووک و چرووکی تژی کێشە و
سەد ڕووپەری تەنهاییە لام وایە کە ژینە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

من، ئایدییەکی پووچ لە جەهانێکی مەجازی و
مـن، وێنـە پڕۆفـایلێ کـەوا بـێ گـوڕ و تینـە

ئاوێتەیەکی تـاڵ لـە دروشـم و لـە دەمـامکم
ئاوێنەیەکی لێـڵ کـە سـنووری ڕەش و شـینە

ئەو ماڵپـەڕە بـێ خوێنـەرە داخـراوە مـنم مـن
ئەو کۆڵبەرە کوردەی کە لە ڕێی مین و کەمینـە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٦)

جەهـان گوێچکـەی لـە حانـدت ئـاخنیوە
زەمـان ڕووحــی لــە بێـدەنگـی چـەقیـوە

خـودا ئێـرەی بـەجـێ هێشـتوە لـەمێـژە
تـەمێک تـەیمـانی ئێمـەی تونـد تـەنیـوە

دەدەم UN هـەمـووی تێکـڕا بـە پووشـێک
کـــە ئاسایشــــت و ئاشــــتی دابڕیـــوە

بـە دەوڵـەت تـا نـەبـی هـەر بـێ نیشـانی
گـەلـی بـێ نـاوی قـەت مێـژوو نـەدیـوە

مـــرۆڤ و مافــەکــانی ناتــەبــا بــوون
سیاســەت ئــەم وشــانەی تێــک چنیــوە

لــە پشــت پــەردەی نهێنیــدا بــە قوربـان
ســەدان خــەنجـەر بـە زامـت پێکـەنیـوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەتەنیایان بەجێهێشتی کە بتخۆن
بڵێین گورگێک برامانی دڕیوە

چەک و چۆڵ کوانێ هێمان بۆ بوێری؟
ورەی تۆ ئەوپەڕی هێزی بڕیوە!

کە پرچی هۆندەوە و کردی بە پەلکە
کوتم دیسان کچی کورد ڕاپەڕیوە

تەیارەی تێک شکاند باسکی کوڕی کورد
ئیتر زانیم کە دوژمن پیس خەسیوە

بە بۆنی نەوت ئەوان سەرسام و کاسن
بە زێڕ و زۆر هەموو کەسیان کڕیوە

لە بیری بەرژەوەندی و پشکی خۆ دان
بە وان چی گەر وڵاتێک تێک تەپیوە

بە وان چی گەر ژن و منداڵ دەکوژرێ
فرۆشراوە چەک و پارەش ڕەسیوە!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٧)

بـەفـر بـووی و لـەسـەر دەسـتی ئـەوینداری دەسـووتای
گوڵیلکـەی دەگمـەنـی مێرگـی بـەهـاران بـووی، دەپشـکوای

ئـەتـۆ شووشـەی شـەڕابـی گـەرم و تـاڵی دەسـتی سـاقی
لـەنـاو ئـەم دۆزەخـی هـاڵاوەدا تـک تـک دەگریـای

هەور بووی و کـەچـی وەک لۆکـە شـی دەکـراوە جـەسـتەت
نەفەس بووی و بەڵام وێنەی غەزەل، خۆش خۆش دەنووسرای

خـەیـاڵ بـووی و وەدی هـاتی، خـەون بـووی و ئـەمـن دیـم
بـە هـەرچـی چـاک و ئـەفسـووناوی و جوانـە دەشـوبهای

چ کاڵێـک بـووی کـەوا ئـەمشـەو بـە گشـتی پێگـەیشـتی؟
چ سـاڵێک بـووی کـەوا لـەم سـاتەوەختـەمـدا بـەجێمـای؟

ئـەوەنـد سـڵ بـووی بـە دەسـتی تاسـەبـاری مـن نـەگیـرای
ئەوەنـد خـاراو و پوختـە و پـڕ لـە مـن وا بـوو کـە تـۆ خـوای

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

سروشتی شێت لە جەستەی ڕووتی تۆدا توند دەئاژوا
لە مێژووی مێهرەبانیدا وڵاتێکی بەتەنیای

گەر ئاوێنەی دەپرسم بۆ وەها نەرم و نیانی؟
ئەگەر ئاوی دەڵێم بۆ هێندە نازدارانە دەشکای؟

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٨)

ئەو وەها ڕۆیوە بە سەد سوێند و دوعا نایەتەوە
دڵی گۆڕاوە دەڵێن وا بە تکا نایەتەوە

کۆچ و باری سەفەری بەست و سەری خۆی هەڵگرت
هێندە تاسەی هەبوو تازە بە خودا نایەتەوە

هەموو ئاواتی دڵی چرکەدەمێک ڕۆیین بوو
چ کلا بێ و بکەوێ یاکوو نەگا نایەتەوە

سەفەری نابەڵەدی، نابەدڵی قەت نەبووە
چ بزانێ و چ نەزانێ لەوەلا نایەتەوە

کوڕی باران و کچی بەفر و نەوەی هەور و هەڵا
دایک و بابی، چەم و خۆر، خۆی ڕەشەبا نایەتەوە!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٧٩)

غـەریبـی؛ تـەمێکـە و بـەسـەرما کشـاوە
غـەریبـی؛ غـەمێکـە و بـە بـەرمـا بـڕاوە

غـەریبـی؛ نـەبـوونی دەسـی تۆیـە دایـە
لـە دڵمـا کـە شـوێنی هـەتـا ئێسـتە مـاوە

غـەریبـی؛ مـنم وا شـەو و ڕۆژ بـەتـەنیـا
لەگەڵ شێعر و هـەسـت و زمـان تێکـەڵاوە

غەریب یانی؛ قووڵبوونـەوە زامـی خاکێـک
کـە هـەر دەرد و مـەرگـی بـەسـەردا ڕژاوە

غەریب یانی هۆزێکی بێ مـاف و بـێ ڕێـز
لـە چـوار لا کـە نـاوی بـە نـامۆ بـراوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

غەریب یانی خەونێک لە جوغرافیا ون
گـەلێکـی لـە تـابووتی تـاریخ نـراوە

غـەریبـی قومـاری مـن و خـۆم و ژینـە
کـەوا سـێبەسـێ، دەسـتێ نـابین بـراوە

غـەریبـی: غـەزەلبـازیی ڕووحێکـە تـەنیا
کـە تـەنیـا بـەسـەر دووری دابـەش کـراوە

مەرگ یـانی ڕێگایـەکـی ڕوو لـە غوربـەت
غـەریـب یـانی دەرگایـەکـی داخـراوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

(٨٠)

دەڵێم ئەمجارە ئـەگـەر بێمـەوە؛ کۆڵانـت هـەمـوو ...
بــەرد و دار و دەر و دیــوار و خیابانــت هــەمــوو ...

دەڵێم ئەمجارە ئەگەر بێمـەوە؛ ڕێوبانـت هـەمـوو ...
خاکوخۆڵ و تەپوتۆز و تەمی کوێستانت هەمـوو ...

دەڵێم ئەمجارە ئەگـەر بێمـەوە؛ ئاسـمانت هـەمـوو ...
چـەم و ڕووبـار و دەرە و دۆڵ و چیاکانـت هـەمـوو ...

دەڵـێم ئـەمجـارە ئـەگـەر بێمــەوە بـۆ دیتنـی تـۆ
بهەژێنێتەوە هەستم سەر و ڕووی جوانـت هـەمـوو ...

چۆنی ئەم ئـەشـقە لـە تـوێی گیـان و دڵا هـەڵبگـرم؟
چـۆن بـەبـێ تـۆ شـەوێ یـا ڕۆژێ بـەتـەنیـا نـەمـرم؟

ئەم هەموو ئەشقە لەناو ڕووحێ چلۆن جێ بکەمـەوە؟
شـەوێ یـا نیـوەشـەوێ گریـە چلـۆن گـل دەمـەوە؟

تۆ بڵێی بەم هەمووە لەمپەری ڕووحم نەرمێ؟
تۆ بڵێی بەم هەمووە سواری هەناسەم نەگلێ؟

تۆ بڵێی دووری هەتا کوێ دڵی تەنگ دابگرێ؟
تا بە کەی یا نە غەریبی، سەرەڕێم لێ بگرێ؟

تۆ بڵێی بیرەوەریت تەنگ بە گەرووم هەڵنەچنێ؟
یا نە بێتۆیی تەڕایی هەموو گیانم نەچنێ؟

خۆزگە دەیشووشتەوە ئەم شێعرە، شەوێک، بارانت
خۆزگە دەیبردمەوە دواجارە خەوێک بۆ ژوانت

ئەم هەموو خورپ و خوتوورە و دڵەڕاوکەم نەدەبوو
خۆزگە دەدگرتەوە بۆم، باوەشی جارانت هەموو!

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org